

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Agencija za nadzor osiguranja
Federacije Bosne i Hercegovine**

**BILTEN
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2022. GODINU**

Sarajevo, septembar/rujan 2023. godine

Sadržaj

1. Uvod – Tržište osiguranja u svijetu u 2022. godini	5
2. Stanje sektora osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine	9
3. Pregled sektora osiguranja	13
4. Učesnici na tržištu osiguranja	17
4.1. Društva za osiguranje	17
4.2. Ostali učesnici na tržištu osiguranja	18
4.3. Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine	20
5. Pravni okvir tržišta osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine	23
5.1. Zakoni koji uređuju tržište osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine	23
6. Struktura portfelja osiguranja	27
7. Bilansna struktura	33
7.1. Struktura aktive	34
7.1.1. Ulaganja	37
7.1.2. Potraživanja	43
7.2. Struktura pasive	44
7.2.1. Kapital i tehničke rezerve	46
7.2.2. Margina solventnosti	49
8. Račun dobiti i gubitka	51
8.1. Prihodi	52
8.2. Rashodi	54
8.2.1. Štete	57
9. Reosiguranje	59
10. Pokazatelji poslovanja	61
11. Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih	65
12. Aktivnosti u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ...	67
13. Potrebne mjere	69
Tabelarni pregledi	71

1. Uvod – Tržište osiguranja u svijetu u 2022. godini

Globalno tržište osiguranja je kompleksan ekosistem sa širokom zastupljenošću aktera i proizvoda, a koje je tokom 2022. godine procijenjeno na vrijednost preko 5 biliona dolara.

Analizirajući ostvarene premije osiguranja u 2022. godini u svijetu, utvrđeno je da su sljedećih pet zemalja ostvarile najveću premiju, a to su:

- Sjedinjene Američke Države kao najveće tržište osiguranja na svijetu sa premijama od 1,8 biliona dolara,
- Kina sa premijama od 1,3 biliona dolara,
- Japan sa premijama od 800 milijardi dolara,
- Njemačka sa premijama od 400 milijardi dolara i
- Ujedinjeno Kraljevstvo sa premijama od 300 milijardi dolara.

Globalno tržište osiguranja obuhvata različite aspekte finansijske zaštite i upravljanja rizicima i dijeli se na dvije glavne kategorije: životno i neživotno osiguranje, a svaka od kategorija posjeduje posebnu ulogu i značaj u svijetu ekonomske sigurnosti.

Životno osiguranje je predviđeno da pruži dublju finansijsku sigurnost porodici ili zavisnicima osiguranika u slučaju njegove nepredviđene smrti. Ova vrsta osiguranja nije samo ekonomska poluga, već sadrži i emotivni značaj, pružajući osjećaj zaštite i stabilnosti u nepredvidivim situacijama. Kroz životno osiguranje pojedinac osigurava porodici potrebna sredstva za život, a usljed njegove odsutnosti.

Sa druge strane, neživotno osiguranje obuhvata širok spektar rizika koji se ne odnose direktno na smrtni slučaj. Ova vrsta osiguranja pokriva razne životne situacije, kao što su oštećenje imovine uslijed prirodnih katastrofa ili nesreća, odgovornost u slučaju tužbi ili zahtjeva naknade štete, kao i troškovi vezani za zdravstvenu zaštitu. Osim što pruža finansijsku podršku u slučaju nepredviđenih događaja, neživotno osiguranje također igra ključnu ulogu u smanjenju rizika za kompanije i pojedince.

Kada govorimo o regionalnoj raspodjeli tržišta, utvrđeno je da je Azija postala predvodnik u oblasti životnog osiguranja, što je rezultat rasta srednje klase i sve veće svijesti o važnosti finansijskog planiranja. Sjeverna Amerika i Evropa također ostaju značajan faktor u dijelu sektora osiguranja. Što se tiče neživotnog osiguranja, Evropa se ističe kao najveće tržište, slijede je Sjeverna Amerika i Azija. Ova regionalna raspodjela ukazuje na različite potrebe i trendove u različitim dijelovima svijeta.

Unutar ovog dinamičnog tržišta, nekoliko velikih subjekata dominira globalnom scenom. Te kompanije imaju ključnu ulogu u oblikovanju sektora osiguranja kroz sposobnost pružanja

raznovrsnih proizvoda i inovativnih usluga u zadovoljavanju potreba različitih kupaca širom svijeta. Ali pored velikih kompanija postoji i dovoljna zastupljenost manjih kompanija koje imaju priliku da pruže prilagođene proizvode i usluge koji bolje odgovaraju specifičnim potrebama njegovih klijenata.

Posmatrajući globalno tržište osiguranja dolazimo do zaključka da se isto nastavlja razvijati i prilagođavati dinamičnom okruženju, a u narednim godinama se očekuju dalje inovacije u sektoru osiguranja.

Evo nekoliko ključnih trendova koji su oblikovali globalno tržište osiguranja u 2022. godini:

- 1. Rast digitalnog osiguranja:** Industrija osiguranja prolazi kroz digitalnu transformaciju, pri čemu osiguravajuće kompanije sve više koriste tehnologiju kako bi unaprijedile svoje proizvode, usluge i operacije. Ovaj trend pokreće rastuća potražnja za praktičnim i personaliziranim osiguravajućim proizvodima, kao i sve veća dostupnost podataka i analitike.
- 2. Rastući značaj održivosti:** Osiguravači sve više prepoznaju važnost održivosti i preduzimaju korake kako bi smanjili svoj ekološki uticaj. Ovaj trend pokreće rastuća svijest o klimatskim promjenama, kao i sve veća potražnja kupaca za održivim proizvodima i uslugama.
- 3. Sve veći fokus na iskustvu korisnika:** Osiguravači sve više usmjeravaju pažnju na poboljšanje iskustva korisnika i koriste tehnologiju kako bi olakšali korisnicima kupovinu, upravljanje i prijavu osiguranja. Ovaj trend pokreću sve veća konkurencija na tržištu, kao i sve veća očekivanja korisnika.
- 4. Pojava novih rizika:** Industrija osiguranja suočava se s nizom novih rizika, poput kibernetičkih i klimatskih rizika. Osiguravači rade na razvoju novih proizvoda i usluga kako bi se uhvatili u koštac s ovim rizicima.

Svjetsko tržište osiguranja je doživjelo izuzetan rast u posljednjim godinama, a što se ogleda u konstatnom porastu premije po godišnjoj stopi složenog godišnjeg rasta od 3.5% u periodu od 2018. do 2022. godine. Ovaj impresivan trend može se pripisati susretu nekoliko važnih faktora:

- 1. Podsticaj ekonomskog prosperiteta:** Dinamika rastućih ekonomija je potakla istovremeni porast interesovanja za osiguravajuće proizvode, obuhvatajući raznolike aspekte poput životnog i zdravstvenog osiguranja, kao i osiguranja imovine.
- 2. Eksplozivni rast stanovništva:** Sa sve većim globalnim brojem stanovnika, prateći skok u potražnji za osiguranjem postaje sličan orkestru glasova koji traže zaštitu pred neizvjesnostima života.
- 3. Povećana svijest o rizicima:** Rastuća svijest o raznim rizicima, od prirodnih katastrofa do promjenjivih klimatskih uzoraka, je podstakla veće interesovanje za sveobuhvatnim osiguranjem.
- 4. Inovacije bez granica:** Neprekidni marš tehnologije je donio plod u vidu pionirskih osiguravajućih ponuda, poput novih koncepta kao što su telematičko i parametarsko osiguranje, proširujući horizonte tržišta.

Unatoč ovom pozitivnom trendu, globalno osiguravajuće tržište nije ostalo imuno na izazove:

1. **Perturbacije izazvane pandemijom COVID-19:** Neistražene poremećaje izazvane pandemijom COVID-19 osjeća cijeli sektor osiguranja, uzrokujući značajne zastoje u oblastima kao što su putno i osiguranje od otkazivanja zakazanih događaja. Istovremeno, izazvao je i porast zahtjeva za zdravstvenim osiguranjem, kao i zahtjeva u oblastima osiguranja imovine i nesreća.
2. **Odjeku konflikta u Ukrajini:** Posljedice dugotrajnog konflikta u Ukrajini su bacile sjenu na osiguravajući pejzaž, pretočivši se u prepreke u segmentima kao što su osiguranje imovine i politički rizik. Povećana učestalost sajber napada je dodatno rezultirala prilivom zahtjeva za sajber osiguranjem.
3. **Pojačani uticaji klimatskih promjena:** Pojačani odjeci klimatskih promjena su povećali učestalost i ozbiljnost prirodnih katastrofa, kulminirajući u porastu zahtjeva za osiguranjem. Posebno je primjetno povećanje ekstremnih događaja poput uragana, poplava i požara, što se odrazilo u financijskim posljedicama u milijardama dolara.
4. **Navigacija regulatornim promjenama:** Dinamički pejzaž regulativa, kao što je ilustrirano inicijativama Evropske unije, donio je složenosti s kojima se osiguravajuće kompanije moraju suočiti. Iz toga proizašle implikacije su ostavile neizbrisiv utisak na dinamiku tržišta i rast.

Ipak, globalna industrija osiguranja stoji otporno, spremna za daljnje širenje u narednim godinama. Projektuje se da će globalne premije osiguranja dostići zadivljujućih 6.2 biliona dolara do 2027. godine prema projekcijama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF).

Dok analiziramo izazove koje je sektor navigirao tokom protekle polovine decenije, jasno se o crtava slika iskušenja:

1. **Paradoksi pandemije:** Odjeci pandemije koji obuhvataju putovanja, otkazivanje zakazanih događaja, zdravstvo, imovinu i nesreće su bili duboki. Sektor je pretrpio pritisak višestrukih zahtjeva proizašlih iz neslućene globalne krize.
2. **Duže posljedice konflikta:** Dugotrajne posljedice konflikta u Ukrajini odjekuju kroz segmente osiguranja, pretvarajući se u prepreke u oblastima kao što su osiguranje imovine, politički rizik i sajber osiguranje. Teška geopolitička situacija postavila je nove izazove koji zahtijevaju nove paradigme procjene rizika.
3. **Otkrivanje stvarnosti klimatskih promjena:** Opasni efekti klimatskih promjena su se razvijali kroz simfoniju prirodnih katastrofa, gdje je industrija bila pozvana pružiti financijsko utočište pred rastućim izazovima. Uragani, poplave i požari su ostavili neizbrisiv utisak na zahtjeve za osiguranjem.
4. **Navigacija kroz regulatorni mozaik:** Intrikatno tkivo regulativa svjedoči transformacijama koje su ostavile vidan utisak, posebno kroz inicijative Evropske unije. Iz tih složenosti proizašao je zahtjev za veštim balansiranjem kako bi se pravilno navigiralo kroz evoluirajuće okvire usklađenosti.

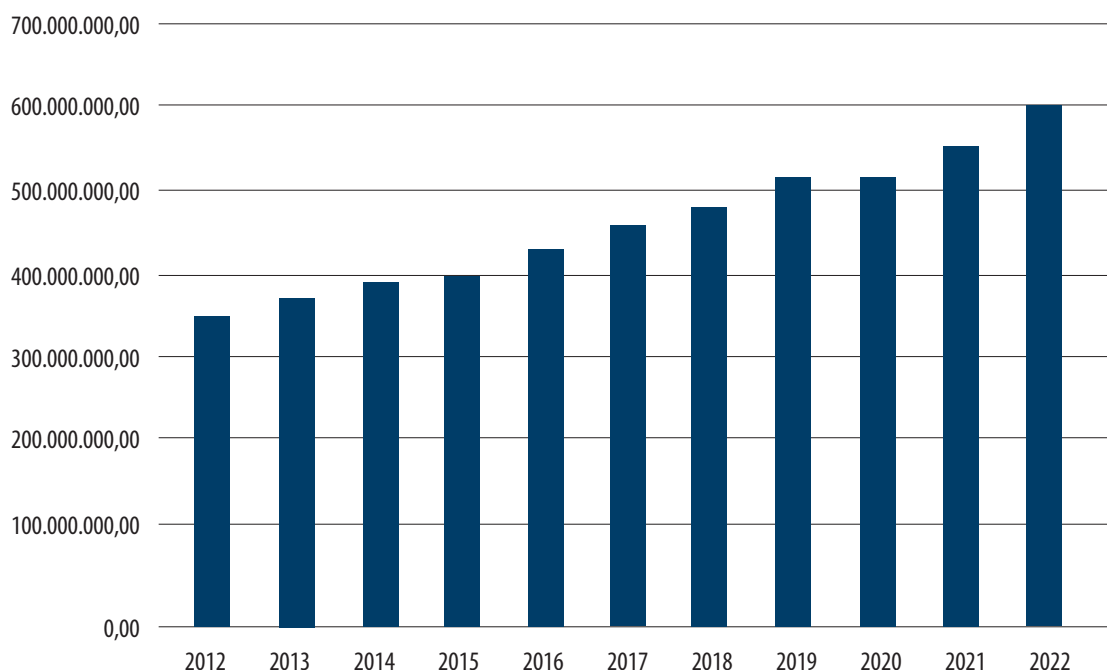
Usprkos ovim izazovima, globalna sfera osiguranja nije samo pasivni posmatrač; Ona je otporni protagonist koji je spreman suočiti se sa budućim izazovima, a koji nastavlja svoj rast. Otpornost i sposobnost prilagodbe industrije osiguranja ostaju temelji na kojima će se graditi održivi rast.

2. Stanje sektora osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine

Bilten je izrađen na osnovu analize finansijskih, statističkih i dodatnih izvještaja, revizorskih i aktuarskih mišljenja društava za osiguranje, te na osnovu provedenog posrednog i neposrednog nadzora u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji uređuju oblast osiguranja.

Uticaj pandemije koronavirusa na poslovanje društava za osiguranje, sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine, na području čitave Bosne i Hercegovine bio je značajan tokom 2020. godine. Prema statističkim podacima, premija ostvarena na tržištu u toj godini iznosila je 529.123.383 KM, što je predstavljalo pad u odnosu na prethodnu godinu. U 2019. godini premija je iznosila 532.021.244 KM.

Premija osiguranja 2012-2022

Pandemija koronavirusa donijela je sa sobom niz izazova za industriju osiguranja. Restriktivne mjere i zatvaranje poslovnih aktivnosti uticali su na ekonomsku situaciju, a samim tim i na potražnju za osiguranjem. Mnogi sektori su pretrpjeli gubitke, a to se odrazilo i na visinu premija koje su bile ostvarene.

Međutim, 2021. godina je donijela oporavak tržišta, premija je zabilježila rast i iznosila 572.791.727 KM. Ovo ukazuje na postepeni povratak povjerenja u tržište i oporavak ekonomije nakon izazovne godine.

Nastavak rasta se nastavio i u 2022. godini, kada je premija dostigla iznos od 615.496.023 KM. Ovi podaci ukazuju na stabilan oporavak tržišta osiguranja i povratak na put rasta.

Važno je napomenuti da u ovoj fazi više ne postoji značajan uticaj pandemije koronavirusa na visinu premija. Oporavak tržišta pokazuje da su osiguravajuće kompanije uspjele prilagoditi svoje poslovanje novonastalim okolnostima i vratiti povjerenje klijenata.

Očekuje se da će se trend rasta premije nastaviti i u budućnosti, uz nadu u stabilizaciju tržišta i održivi razvoj industrije osiguranja u Bosni i Hercegovini.

U 2012. godini, ukupna premija ostvarena na tržištu osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 365,4 miliona KM. Međutim, u periodu od 2012. do 2022. godine, zabilježen je značajan rast premije.

Prema podacima za 2022. godinu, premija je dostigla iznos od 615,5 miliona KM. To predstavlja povećanje od čak 68,44% u odnosu na premiju iz 2012. godine. Ovo impresivno povećanje premije ukazuje na kontinuirani rast i razvoj društava za osiguranje, sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine, tokom protekle decenije.

Također, treba napomenuti da je ovo povećanje premije ostvareno od strane 11 društava za osiguranje, što implicira da je broj osiguravajućih kompanija smanjen u poređenju sa 2012. godinom. Ovo može biti rezultat konsolidacije tržišta i promjena u industriji osiguranja tokom proteklih godina.

Ovakav snažan rast premije ukazuje na povećano povjerenje klijenata i njihovu svijest o važnosti osiguranja u zaštiti imovine i rizika. Osim toga, to je također rezultat napora osiguravajućih kompanija u pružanju konkurentnih proizvoda i usluga te adekvatnog odgovora na potrebe tržišta.

Ostvarena bruto premija po stanovniku^{1*} - gustoća osiguranja u 2022. godini, na području Federacije BiH iznosi 285 KM. U 2021. godini gustoća je iznosila je 264 KM, u 2020. godini gustoća iznosila 242 KM, dok je u 2019. godini gustoća iznosila 240 KM.

1 * Podatak o broju stanovnika – web stranica Federalnog Zavoda za statistiku www.fzs.ba (pristupljeno na stranicu 23.05.2023. godine)

Opis	2020				2021				2022			
	Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje		Banke		Osiguranje	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%
Kapital (u milionima KM)	3.067	90,42	325	9,58	3.108	89,88	350	10,12	3.237	90,09	356	9,91
Bilansna suma (u milionima KM)	24.396	94,06	1.540	5,94	25.891	94,06	1.635	5,94	27.188	94,07	1.715	5,93
Broj zaposlenih	6.522	67,90	3.083	32,10	6.432	67,88	3.044	32,12	6.410	67,92	3.027	32,08
Broj banaka/ društava	15	57,69	11	42,31	14	56,00	11	44,00	14	56,00	11	44,00

Finansijski sektor – banke²/osiguranje

Udio sektora osiguranja u finansijskom sektoru, zajedno s bankama, igra važnu ulogu u ukupnoj ekonomiji. Kada sagledamo bilansnu sumu, možemo vidjeti da je u 2022. godini udio sektora osiguranja iznosio 5,93%, dok je u prethodnoj godini, 2021., bio neznatno veći i iznosio je 5,94%. U 2020. godini, taj udio je također bio 5,94%.

Što se tiče udjela sektora osiguranja u kapitalu, u 2022. godini iznosio je 9,91%, dok je u 2021. godini bio nešto viši i iznosio je 10,12%. U 2020. godini, taj udio je bio 9,58%. Ovi podaci ukazuju na stagnaciju udjela sektora osiguranja u finansijskom sektoru tokom protekle tri godine.

Također, u 2022. godini zabilježeno je smanjenje broja zaposlenih u sektoru osiguranja za 0,56% u odnosu na prethodnu godinu, a ukupan broj zaposlenih iznosio je 3.027. Učešće sektora osiguranja u ukupnom broju zaposlenih u dijelu finansijskog sektora, koji obuhvata i banke, iznosilo je 32,08%.

Svi ovi podaci ukazuju na to da nije došlo do značajnih promjena u udjelu sektora osiguranja u finansijskom sektoru tokom protekle tri godine. Stagnacija udjela sektora osiguranja u bilansnoj sumi i kapitalu, kao i relativno konstantan broj zaposlenih, sugerišu na očuvanje pozicije sektora osiguranja u finansijskom sektoru.

Očekuje se da će sektor osiguranja i dalje nastaviti prilagođavati tržišnim uvjetima i zahtjevima kako bi ostao relevantan i održao svoju važnu ulogu u finansijskom sektoru u budućnosti. Razumijevajući da su tržišni uvjeti dinamični i da se mijenjaju, osiguravajuća društva će morati biti fleksibilna i inovativna u svojim pristupima kako bi zadovoljila potrebe klijenata i održala konkurentnost.

Važan aspekt sektora osiguranja su tehničke rezerve životnih i neživotnih osiguranja, uključujući reosiguranje. Te rezerve predstavljaju finansijske obaveze osiguravajućih društava prema osiguranicima i odražavaju sposobnost društava da ispunjavaju buduće zahtjeve

2 Podaci o bankarskom sektoru preuzeti iz Informacije o subjektima bankarskog sistema Federacije Bosne i Hercegovine sa stanjem na dan 31.12.2022.godine (www.fba.ba).

isplate šteta. U 2022. godini, tehničke rezerve iznose 1.253,9 miliona KM, što predstavlja povećanje od 5,26% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje ukazuje na jačanje sposobnosti društava za osiguranje da se nose s potencijalnim rizicima i osiguraju adekvatnu zaštitu svojim klijentima.

Također, treba napomenuti da adekvatne tehničke rezerve pokazuju da osiguravajuća društva osiguravaju stabilnost i sigurnost svojih klijenata, odnosno finansijsku snagu i pouzdanost sektora osiguranja.

Unatoč pozitivnom trendu rasta, tržište osiguranja i dalje se suočava s izazovima. Nedovoljna razvijenost tržišta može biti posljedica različitih faktora, uključujući ekonomsku situaciju, usporen privredni rast, nizak nivo životnog standarda stanovništva i nedovoljno razumijevanje funkcije osiguranja. Ovi faktori mogu utjecati na svijest ljudi o važnosti osiguranja i njihovu spremnost da ulože u adekvatnu zaštitu.

Ipak, sektor osiguranja ima prostor za rast i razvoj. Kroz edukaciju, informisanje i promociju, moguće je povećati svijest o važnosti osiguranja i njegovim prednostima. Također, prilagođavanje proizvoda i usluga prema potrebama tržišta, te pružanje dodatnih vrijednosti kroz inovativne pristupe mogu doprinijeti daljem razvoju sektora osiguranja.

Ukupno gledano, iako postoje izazovi, sektor osiguranja ima potencijal da igra sve važniju ulogu u finansijskom sektoru Bosne i Hercegovine. Očekuje se da će kontinuirani razvoj, prilagodba i inovacije omogućiti sektoru osiguranja da pruži sigurnost i zaštitu klijentima, te da doprinese ukupnom ekonomskom rastu i stabilnosti zemlje.

3. Pregled sektora osiguranja

Na osnovu analize poslovanja društava za osiguranje iz Federacije Bosne i Hercegovine uključujući i društva za reosiguranje u periodu 01.01.-31.12.2022. godine, daje se sljedeći pregled stanja:

- U 2022. godini zabilježen je rast premije društava za osiguranje sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine. Taj rast premije iznosi 7,45% u odnosu na 2021. godinu, kada je također zabilježen rast premije od 8,26%. Kada se fokusiramo na životna osiguranja, rast premije iznosi 8,89% (u 2021. godini rast je bio 12,63%), dok je kod neživotnih osiguranja zabilježen rast premije od 6,96% (u 2021. godini rast je bio 6,81%).

Ovi pokazatelji jasno ukazuju na potpuni oporavak tržišta osiguranja nakon izazova koje je donijela pandemija u 2020. godini. Povećanje premije svjedoči o povjerenju klijenata u sektor osiguranja te njihovoj potrebi za adekvatnom zaštitom i sigurnošću;

- Struktura portfelja osiguranja sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine nije doživjela značajnije promjene. Neživotna osiguranja i dalje čine dominantan dio sa učešćem od 73,95% u ukupnoj premiji (u 2021. godini učešće je bilo 74,29%). Unutar neživotnih osiguranja, osiguranje od odgovornosti za motorna vozila ima učešće od 57,66% (u 2021. godini učešće je bilo 59,02%). Primjećuje se pad učešća osiguranja od odgovornosti za motorna vozila u ukupnom neživotnom osiguranju, što ukazuje na povećanu svijest stanovništva o važnosti neobaveznih osiguranja.

Učešće životnih osiguranja u ukupnoj premiji iznosi 26,05% i veće je u odnosu na 2021. godinu (učešće je tada bilo 25,71%). Ovo povećanje ukazuje na rast svijesti i potražnje za dugoročnom finansijskom sigurnošću i zaštitom među stanovništvom.

Iako su promjene u strukturi portfelja manje, važno je naglasiti da postoji trend povećanja svijesti o neobaveznim osiguranjima i potrebi za adekvatnom zaštitom od rizika. Ovo može biti rezultat edukacije i informisanja javnosti o prednostima i važnosti različitih vrsta osiguranja.

- Premija koju su ostvarila društva iz Federacije BiH i podružnice društava sa sjedištem u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: RS), na teritoriji Federacije BiH u 2022. godini iznosi 604.329.446 KM i veća je za 7,83% u odnosu na prethodnu godinu;
- U 2022. godini ostvarena je bruto dobit u iznosu od 36,41 miliona KM, što predstavlja smanjenje od 10,60% u odnosu na prethodnu godinu. Kada se fokusiramo na poslove neživotnih osiguranja i reosiguranja, zabilježen je pad bruto dobiti od 14,48% u odnosu

na 2021. godinu. Unatoč tome, sva društva za osiguranje su ostvarila pozitivan finansijski rezultat u okviru neživotnih osiguranja.

S druge strane, u poslovima životnih osiguranja ostvarena bruto dobit je povećana za 28,63% u odnosu na prethodnu godinu. Sva društva za osiguranje su također ostvarila pozitivan finansijski rezultat u okviru životnih osiguranja.

Ovi rezultati ukazuju na različite trendove u poslovanju neživotnih i životnih osiguranja. Iako je zabilježen pad bruto dobiti u neživotnom sektoru, sva društva su ostvarila pozitivne finansijske rezultate, što ukazuje na stabilnost i održivost njihovog poslovanja. S druge strane, životna osiguranja su ostvarila značajan rast bruto dobiti, što može biti rezultat povećane potražnje za ovom vrstom osiguranja.

Unatoč smanjenju bruto dobiti u ukupnom sektoru osiguranja, važno je napomenuti da su sva društva ostvarila pozitivne finansijske rezultate. Ovo ukazuje na stabilnost i održivost sektora osiguranja, te sposobnost društava da se prilagode promjenjivim tržišnim uvjetima i ostvare uspješne poslovne rezultate.

- Potraživanja društava za osiguranje i reosiguranje u strukturi njihove aktive čine 4,39%, što predstavlja povećanje u odnosu na 2021. godinu kada je taj procenat bio 4,13%. Došlo je do negativnog trenda kretanja potraživanja, s obzirom da je njihovo učešće u ukupnoj aktivnoj sektora osiguranja poraslo.

Kada se fokusiramo na poslove neživotnih osiguranja, uključujući reosiguranje, potraživanja su povećana za 9,65%, pri čemu čine 7,80% strukture aktive. To ukazuje na povećanu važnost i izloženost potencijalnim rizicima u neživotnim osiguranjima. S druge strane, potraživanja iz poslova životnih osiguranja su smanjena za 17,71% u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu njihovo učešće u aktivnoj iznosi 0,62%, što je manje u odnosu na 2021. godinu.

Ovi podaci ukazuju na različite trendove u strukturi potraživanja u sektoru osiguranja. Povećanje učešća potraživanja u ukupnoj aktivnoj ukazuje na veći fokus i rizike u neživotnim osiguranjima. S druge strane, smanjenje potraživanja u životnim osiguranjima može biti rezultat različitih faktora, kao što su promjene u profilima osiguranika ili strategije društava za osiguranje.

Važno je pažljivo pratiti ovaj trend i upravljati potraživanjima kako bi se održala stabilnost i održivost sektora osiguranja. Društva za osiguranje trebaju kontinuirano procjenjivati rizike i upravljati potraživanjima kako bi osigurala pouzdanu i održivu poslovnu aktivnost.

- Na nivou sektora osiguranja, koeficijent efikasnosti rješavanja odštetnih zahtjeva, koji predstavlja odnos između broja riješenih i prijavljenih šteta, iznosi 86,01%. Ovaj koeficijent je povoljniji u poređenju sa prethodnom godinom, kada je bio 85,42%, ali i dalje se smatra nezadovoljavajućim.

Kada se posmatraju poslovi neživotnih osiguranja, odnos riješenih i prijavljenih šteta iznosi 85,53%. S druge strane, kod poslova životnih osiguranja, koeficijent efikasnosti rješavanja šteta po broju iznosi 89,41%.

Iako je došlo do blagog poboljšanja u koeficijentu efikasnosti rješavanja odštetnih zahtjeva u sektoru osiguranja, i dalje postoji prostor za napredak. Visok koeficijent efikasnosti je od vitalnog značaja za osiguravajuća društva kako bi osiguranici mogli efikasno ostvariti svoja prava na naknadu u slučaju štete.

Kontinuirano unapređenje procesa rješavanja šteta, ubrzanje vremena rješavanja i osiguranje kvalitete usluge mogu dovesti do većeg zadovoljstva osiguranika i povjerenja u sektor osiguranja. Ovo je važno za održavanje konkurentnosti i jačanje reputacije sektora osiguranja u Federaciji BiH.

- U 2022. godini, obračunati režijski dodatak za neživotna osiguranja iznosio je 162.632.560 KM, što predstavlja 35,73% obračunate premije. Ovaj procent je veći u odnosu na 2021. godinu kada je iznosio 33,63%, kao i u odnosu na 2020. godinu kada je iznosio 26,11%. Međutim, prema dostavljenim izvještajima, društva za osiguranje su potrošila 201.612.689 KM na ime režijskih troškova, što je znatno veći iznos od obračunatog. Drugim riječima, društva su potrošila 38.980.129 KM (23,97%) više nego što je bilo dozvoljeno.

Što se tiče obračunatog režijskog dodatka za životna osiguranja, u 2022. godini iznosio je 52.021.132 KM ili 32,44% obračunate premijeprocentprocentat je također veći u odnosu na p–ethodne godine - 2021. godine iznosio je 31,30%, a 2020. godine 28,22%. Međutim, prema dostavljenim izvještajima, društva su potrošila 48.521.031 KM na ime režijskih troškova životnih osiguranja, što je manji iznos od obračunatog za 3.500.101 KM (3,94%).

Ovi podaci ukazuju na značajnu razliku između obračunatih režijskih troškova i stvarnih potrošenih iznosa. Društva za osiguranje su prekoračila dozvoljene granice troškova, posebno u neživotnim osiguranjima. Ovo može ukazivati na potrebu za boljim upravljanjem i kontrolom režijskih troškova kako bi se osigurala finansijska održivost i efikasnost poslovanja. Također, važno je uskladiti potrošnju sa zakonskim propisima i internim pravilima kako bi se osigurala transparentnost i odgovornost u sektoru osiguranja.

- Aktiva sektora osiguranja je veća za 5,09% u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine i iznosi 1.715 miliona KM. Kada se posmatraju poslovi neživotnih osiguranja, aktiva je veća za 4,68%, dok je kod poslova životnih osiguranja aktiva veća za 3,90% u odnosu na isto stanje.

Struktura sredstava u poslovima neživotnih osiguranja može se smatrati nepovoljnijom jer su obaveze za štete kratkoročnog karaktera, dok značajan dio imovine čine nekretnine, oprema, dugoročni zajmovi i udjeli, te depoziti. Ovo ukazuje na visok stepen imobilizacije sredstava. S druge strane, kod poslova životnih osiguranja, sredstva se uglavnom nalaze u oročenim depozitima kod banaka, obveznicama i na računima društava.

Važno je da osiguravajuća društva pažljivo upravljaju strukturom svojih sredstava kako bi osigurala likvidnost, sigurnost i pravilan odnos između kratkoročnih i dugoročnih obaveza. Praćenje i upravljanje imovinom i obavezama osiguravajućih društava ključni su elementi finansijske stabilnosti i održivosti sektora osiguranja.

- Na nivou sektora osiguranja, kapital i rezerve su povećani za 1,87% u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine. Kada je riječ o poslovima neživotnih osiguranja, uključujući reosiguranje, kapital i rezerve su povećani za 5,66% sa učešćem od 29,22% u ukupnoj pasivi. S druge strane, kod životnih osiguranja zabilježeno je smanjenje od 9,80% u kapitalu i rezervama, sa učešćem od 10,15% u ukupnoj pasivi.

Ovo povećanje kapitala i rezervi na nivou sektora osiguranja ukazuje na stabilnost i finansijsku poziciju društava za osiguranje. Povećanje kapitala i rezervi u poslovima neživotnih osiguranja može ukazivati na adekvatno upravljanje rizicima i sposobnost društava da pokriju potencijalne gubitke. S druge strane, smanjenje kapitala i rezervi u životnim osiguranjima može biti rezultat specifičnih faktora koji su utjecali na taj sektor.

Važno je da društva za osiguranje kontinuirano prate svoju finansijsku poziciju, održavaju adekvatnu kapitalizaciju i rezerve kako bi mogla ispunjavati svoje obaveze prema osiguranicima. Ova stabilnost u kapitalu i rezervama doprinosi povjerenju u sektor osiguranja i osigurava sigurnost za klijente i dioničare.

- Tehničke rezerve (bruto) na nivou sektora osiguranja su se povećale u izvještajnom periodu u odnosu na stanje 31.12.2021. godine. Ukupno povećanje tehničkih rezervi iznosi 5,26%. Kada je riječ o neživotnim osiguranjima, zabilježeno je povećanje rezervi od 3,48%, dok je kod životnih osiguranja povećanje iznosilo 5,24%.

Povećanje tehničkih rezervi ukazuje na povećanje sredstava koja su namijenjena za pokrivanje budućih obveza društava za osiguranje prema osiguranicima. Ovo povećanje može biti rezultat pravilnog upravljanja rizicima, usklađenosti s regulatornim zahtjevima ili promjena u aktuarskim procjenama.

Povećanje tehničkih rezervi je važno jer osigurava sposobnost društava da izvrše isplate u slučaju nastanka osiguranih događaja ili šteta. Ovo dodatno jača povjerenje osiguranika u sektor osiguranja, pružajući im sigurnost da će biti obeštećeni u skladu s ugovorenim uvjetima.

Stalno praćenje i adekvatno upravljanje tehničkim rezervama ključni su faktori za dugoročnu stabilnost i održivost sektora osiguranja, kao i za zaštitu interesa osiguranika.

4. Učesnici na tržištu osiguranja

4.1. Društva za osiguranje

Na dan 31.12.2022. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine je bilo registrovano ukupno 12 društava za re/osiguranje (Tabela 1.1). Od tih društava, četiri su se bavila isključivo poslovima neživotnih osiguranja, sedam društava obavljala su poslove neživotnih i životnih osiguranja (kompozitna društva), dok je jedno društvo obavljalo poslove reosiguranja.

Broj društava za osiguranje pokazuje prisutnost i konkurenciju na tržištu. Društva koja se bave kompozitnim poslovima pružaju širi spektar osiguravajućih usluga, obuhvatajući i neživotna i životna osiguranja. Reosiguravajuća društva igraju važnu ulogu u pružanju zaštite drugim osiguravajućim društvima od rizika koje preuzimaju od svojih osiguranika.

Neživotna osiguranja	Neživotna i životna osiguranja	Reosiguranje
ASA	Adriatic	Bosna RE
Camelija	Croatia	
Central	Grawe	
Euroherc	Sarajevo	
	Triglav	
	Uniq	
	Vienna	

Od navedenih društava, njih 10 posluje na području Republike Srpske (RS) putem podružnica. Ta društva su: Adriatic, ASA, Camelija, Central, Croatia, Euroherc, Sarajevo, Triglav, Uniq i Vienna osiguranje. Ovo ukazuje na prisustvo tih društava na tržištu RS-a i pruža stanovništvu i poslovnim subjektima u RS-u mogućnost odabira osiguravatelja i vrsta osiguranja.

Također, važno je napomenuti da je na dan 31.12.2022. godine, 8 društava iz RS-a imalo dozvolu za poslovanje na području Federacije BiH putem podružnica. Ta društva su: Aura, Brčko Gas, Drina, Dunav, Euros, Mikrofin, Premium i Wiener osiguranje. Osnivanjem podružnica u različitim dijelovima Bosne i Hercegovine, osigurava se funkcioniranje jedinstvenog tržišta osiguranja u cijeloj državi, omogućavajući stanovništvu i poslovnim subjektima pristup osiguravajućim uslugama bez obzira na njihovu lokaciju.

Ova prisutnost društava iz RS-a na području Federacije BiH, kao i društava iz Federacije BiH na području RS-a, doprinosi integraciji osiguravajućeg tržišta u Bosni i Hercegovini, olakšava slobodan protok osiguravajućih usluga i jača konkurenciju među osiguravateljima.

Ukupna premija ostvarena putem posrednika u osiguranju u 2022. godini iznosi 271.042.424 KM, što predstavlja 44,04% od ukupnog iznosa premije. Ovo je značajan porast u odnosu na prethodnu godinu, kada je učešće posrednika iznosilo 39,10%.

Ova statistika ukazuje na važnu ulogu posrednika u osiguranju u procesu prodaje i distribucije osiguravajućih proizvoda. Posrednici igraju ključnu ulogu u povezivanju osiguranika s osiguravajućim društvima i pružaju im stručno znanje i usluge u vezi s odabiranjem i zaključivanjem polica osiguranja.

Povećanje udjela premije putem posrednika ukazuje na povjerenje klijenata u njihovu ulogu i potrebu za njihovim uslugama. Također, to može biti rezultat unaprijedene svijesti o važnosti osiguranja i potrebi za zaštitom od rizika.

Od ukupnog iznosa premije ostvarene putem posrednika u osiguranju, 171.237.802 KM ili 63,18% odnosi se na premiju ostvarenu putem posrednika - pravnih lica. Među pravnim licima, 50,80% premije je ostvareno putem društava za zastupanje, 40,14% putem banaka, 8,99% putem brokerskih društava, dok je 0,06% premije ostvareno putem pošte. Preostalih 99.804.622 KM ili 36,82% premije ostvareno je putem posrednika - vlasnika obrta.

Kada je riječ o vrstama osiguranja, 61,11% ukupne premije ostvarene putem posrednika odnosi se na poslove neživotnih osiguranja, dok 38,89% premije otpada na životna osiguranja. Konkretno, u poslovima neživotnih osiguranja ostvareno je 165.623.779 KM, dok je u životnim osiguranjima ostvareno 105.418.645 KM.

Ovi podaci jasno ukazuju na značajnu ulogu posrednika u osiguranju i njihovu uključenost u proces prodaje i distribucije osiguravajućih proizvoda. Pravna lica, kao što su društva za zastupanje, banke, brokerska društva i pošta, čine većinu premije ostvarene putem posrednika, dok obrti također doprinose značajnom udjelu. Poslovi neživotnih osiguranja dominiraju u ukupnoj premiji ostvarenoj putem posrednika, iako se također značajan iznos premije odnosi na životna osiguranja.

U 2022. godini, društva za osiguranje su ostvarila značajan iznos premije životnih osiguranja putem posrednika u osiguranju. Od ukupnog iznosa premije životnih osiguranja, društva su ostvarila 105.418.645 KM ili 65,74% putem posrednika, dok je vlastitom mrežom ostvareno 54.938.122 KM ili 34,26% od ukupne premije životnih osiguranja.

Ovi podaci ukazuju na važnu ulogu posrednika u osiguranju u prodaji i distribuciji životnih osiguranja. Društva za osiguranje su se oslanjala na posrednike kako bi privukla i zadržala klijente za svoje životne osiguravajuće proizvode. Veliki udio premije ostvarene putem posrednika ukazuje na povjerenje koje društva polažu u njihovu sposobnost da pruže kvalitetne usluge i doprinesu rastu premije životnih osiguranja.

Također, vlastita mreža društava za osiguranje ostvarila je značajan udio u premiji životnih osiguranja. To sugerira da društva koriste kombinaciju vlastite prodajne mreže i angažmana posrednika kako bi dosegla širu bazu klijenata i ostvarila veći tržišni udio u sektoru životnih osiguranja.

Sektor osiguranja suočava se s izazovima vezanim uz fizička i pravna lica koja obavljaju poslove posredovanja u osiguranju, a nisu upisana u registar ovlaštenih posrednika kod Agencije za nadzor. Ova situacija predstavlja kršenje propisa i regulativa koje su uspostavljene s ciljem zaštite interesa osiguranika i pravilnog funkcionisanja tržišta osiguranja.

Dodatno, prisutan je problem različitih načina obračuna i isplate visokih iznosa provizija ovlaštenim i neovlaštenim posrednicima u osiguranju. Ovakva praksa može dovesti do povećanja režijskih troškova društava za osiguranje i prekoračenja obračunatog režijskog dodatka. Posljedica toga može biti negativan utjecaj na stabilnost finansijskog poslovanja društava za osiguranje i neravnoteža u njihovim finansijskim izvještajima.

Da bi se riješio ovaj problem, od ključne je važnosti dosljedno provoditi propise i regulative koji se odnose na posredovanje u osiguranju te osigurati da samo ovlaštena lica obavljaju te poslove.

Važno je uspostaviti sustav koji osigurava transparentnost, odgovornost i usklađenost s propisima u vezi s posredovanjem u osiguranju. Samo na taj način može se osigurati povjerenje u sektor osiguranja i njegova sposobnost da pruži adekvatnu zaštitu i podršku osiguranicima u njihovim osiguravajućim potrebama.

4.3. Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine

Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zaštitni fond) uspostavljen je Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornosti. Nadležnost Zaštitnog fonda je pokrivanje šteta koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda, koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od odgovornosti (ako je lice koje je odgovorno za nezgodu nepoznato - nematerijalna šteta ili ako je nezgodu prouzročilo neosigurano vozilo - materijalna i nematerijalna šteta), kao i štete kada je društvu oduzeto odobrenje za rad i pokrenut postupak posebne likvidacije.

Društva za osiguranje u Federaciji BiH koja se bave obaveznim osiguranjem, uključujući i podružnice društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj su članovi Zaštitnog fonda i imaju obavezu uplate doprinosa Zaštitnom fondu, srazmjerno ostvarenoj godišnjoj premiji osiguranja od odgovornosti za motorna vozila. Ukupan iznos doprinosa članova Zaštitnog fonda u 2022. godini iznosi 2.345.004 KM i isti je kao i prethodne godine.

Prema dostavljenim izvještajima Zaštitnog fonda za 2022. godinu (Tabela 2.1.), primijećeno je da je isplaćeno ukupno 538 šteta u iznosu od 2.603.175 KM. Broj isplaćenih odštetnih zahtjeva u 2022. godini smanjen je za 20,88% u odnosu na prethodnu godinu, dok je vrijednost isplaćenih odštetnih zahtjeva u istom periodu manja za 6,31%.

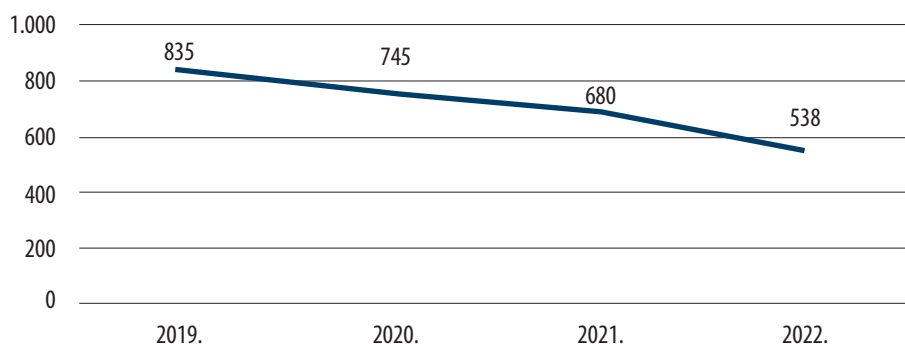
Od ukupnog iznosa za štete, 2.346.634 KM isplaćeno je za štete prouzrokovane neosiguranim vozilima, dok je za štete prouzrokovane nepoznatim vozilima isplaćeno 130.794 KM. Nadalje, za štete prouzrokovane vozilima koja su bila osigurana kod društava koja su u likvidaciji, iznos isplaćenih odšteta iznosi 125.747 KM.

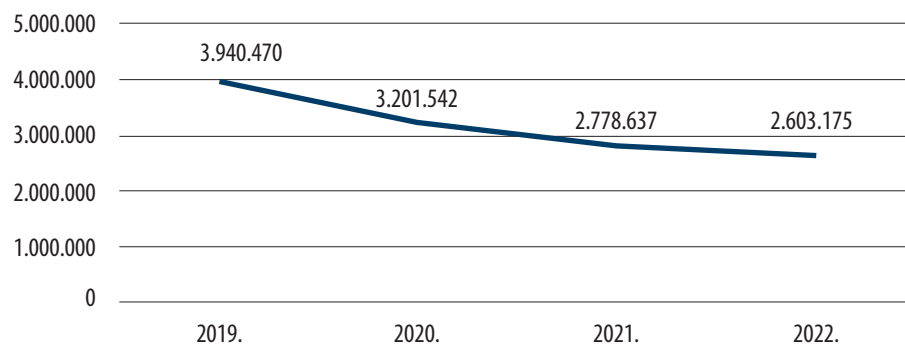
Ovi podaci ukazuju na važnost postojanja Zaštitnog fonda FBiH i nužnost zaštite osiguranika od finansijskih gubitaka nastalih uslijed šteta. Iako je primijećeno smanjenje broja i vrijednosti isplaćenih odštetnih zahtjeva u 2022. godini, i dalje je ključno osigurati odgovarajuću zaštitu i podršku osiguranicima kako bi se umanjili rizici i osigurala sigurnost u slučaju nepredviđenih događaja.

U narednim grafičkim prikazima dato je kretanje isplate odštetnih zahtjeva po broju i vrijednosti za period 2020. -2022. godina:

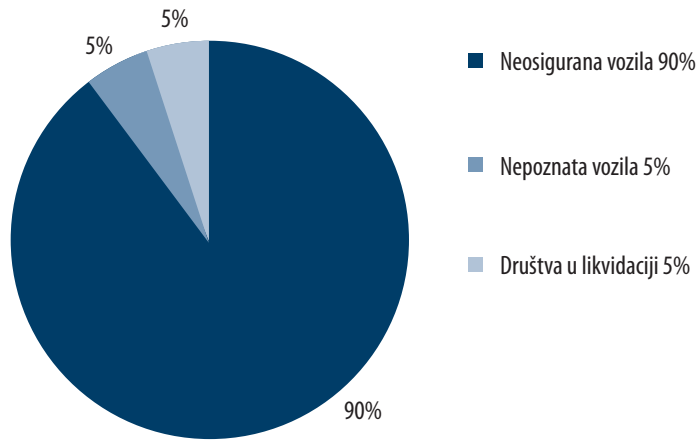
Broj isplaćenih odštetnih zahtjeva

Vrijednost isplaćenih odštetnih zahtjeva

Struktura isplaćenih odštetnih zahtjeva u 2022. godini

5. Pravni okvir tržišta osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine

U današnjem dinamičnom ekonomskom okruženju, tržište osiguranja igra ključnu ulogu u očuvanju stabilnosti i zaštiti interesa svih aktera u poslovnom svijetu. U Federaciji Bosne i Hercegovine, pravni okvir koji reguliše tržište osiguranja ima dubok i širok uticaj na njegovu strukturu, konkurenciju i funkcionisanje. Ovo poglavlje pruža sveobuhvatan pregled ključnih zakonskih i podzakonskih akata koji oblikuju tržišno okruženje za osiguravajuće društva, agente, klijente i ostale učesnike.

Zakonski i podzakonski akti koji uređuju tržište osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine su doneseni s jasnim ciljem - osiguravanjem transparentnosti, zaštite interesa potrošača i osiguravajućih društava, kao i unapređenjem zdrave konkurencije. Ovaj regulativni okvir služi kao temelj za pravilno funkcionisanje tržišta, pružajući sigurnost i povjerenje svim stranama uključenim u osiguranje. Osim toga, on podstiče inovacije i razvoj novih proizvoda, prilagođenih promjenama u ekonomskom i društvenom okruženju.

Ključni elementi ovog pravnog okvira uključuju zaštitu potrošača kroz jasne regulacije u vezi sa pravima i obavezama ugovornih strana, kao i procedurama za rješavanje sporova. Također, on promoviše fer konkurenciju kroz usklađivanje sa međunarodnim standardima i najboljim praksama, što doprinosi većem izboru proizvoda i boljim uslovima za osiguranje. Kroz sve ove aspekte, pravni okvir igra ključnu ulogu u održavanju ravnoteže i integriteta tržišta osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, čime se osigurava da ono funkcioniše kao pouzdan i efikasan stub podrške poslovnom svijetu.

5.1. Zakoni koji uređuju tržište osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine

Zakon o osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 23/17 i 103/21) - Ovim zakonom se reguliše: osnivanje, poslovanje, nadzor i prestanak društava za osiguranje i reosiguranje osnovanih u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i podružnica društava za osiguranje i reosiguranje koja nemaju sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnivanje društava za osiguranje i reosiguranje je podvrgnuto strogoj regulativi kako bi se osiguralo da samo ozbiljni i finansijski stabilni akteri mogu da pružaju usluge osiguranja na tržištu Federacije Bosne i Hercegovine. Zakon definiše precizne uslove i zahtjeve za osnivanje ovih društava, uključujući minimum kapitala koji je potreban za pokretanje poslovanja, kao i procedure za dobijanje odgovarajućih dozvola i licenci od Agencije za nadzor osiguranja FBiH.

Poslovanje društava za osiguranje i reosiguranje također je temeljito regulisano zakonom. Ovaj zakon postavlja standarde za različite aspekte njihovih aktivnosti, uključujući uslove za postavljanje premija, izračunavanje tehničkih rezervi, upravljanje rizicima, i obaveze prema osiguranicima. Osim toga, zakon također sadrži odredbe o transparentnosti poslovanja, što znači da društva za osiguranje i reosiguranje moraju redovno izvještavati Agenciju za nadzor osiguranja FBiH o svojoj finansijskoj stabilnosti i performansama.

Nadzor nad ovim društvima je od ključnog značaja za očuvanje integriteta tržišta osiguranja, i ovaj zakon detaljno opisuje ulogu i ovlaštenja Agencije za nadzor osiguranja FBiH. Agencija za nadzor osiguranja FBiH za praćenje poslovanja ovih društava, osiguravanje da se pridržavaju svih zakonskih zahtjeva, i intervenisanje u slučaju nepravilnosti ili problema.

Na kraju, zakon reguliše i postupke koji se primjenjuju u slučaju prestanka poslovanja društava za osiguranje i reosiguranje. Ovo uključuje procedure za likvidaciju ili prenos portfolija na druga društva kako bi se osigurala zaštita interesa osiguranika i stabilnost tržišta.

Sve ove odredbe ovog zakona igraju ključnu ulogu u stvaranju sigurnog, stabilnog i transparentnog okvira za tržište osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, čime se osigurava zaštita interesa svih učesnika u ovom sektoru.

Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju ("Službene novine Federacije BiH", br. 57/20 i 103/21) - Ovaj zakon predstavlja ključni pravni okvir koji uređuje obavezna osiguranja u saobraćaju unutar Federacije BiH. Ovaj zakon ima za cilj osigurati sigurnost svih učesnika u saobraćaju i pružiti adekvatnu zaštitu u slučaju nesreća i šteta prouzrokovanih tokom saobraćajnih aktivnosti. Evo detaljnijeg pregleda obaveznih osiguranja u saobraćaju propisanih ovim zakonom:

- a) Osiguranje putnika u javnom prijevozu od posljedica nesretnog slučaja: Ovo obavezno osiguranje ima za cilj zaštititi putnike u javnom prijevozu (osim putnika u zračnom saobraćaju) od eventualnih povreda ili šteta koje mogu nastati usljed nesretnih slučajeva tokom putovanja. Ovim osiguranjem se pruža finansijska podrška putnicima i njihovim porodicama u slučaju povreda ili smrtonosnih ishoda.
- b) Osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima: Vlasnici motornih vozila su obavezni da imaju ovu vrstu osiguranja kako bi pokrili štetu koju bi njihova vozila mogla prouzrokovati drugim učesnicima u saobraćaju. Ovo osiguranje štiti vlasnike vozila od potencijalno visokih troškova obeštećenja i pravne odgovornosti u slučaju saobraćajnih nesreća.
- c) Osiguranje vlasnika zrakoplova od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima i putnicima: Ovaj segment zakona se odnosi na vlasnike zrakoplova. Oni su obavezni imati osiguranje koje pokriva štetu koju bi njihovi zrakoplovi mogli prouzrokovati trećim licima i putnicima tokom leta.
- d) Osiguranje vlasnika plovila na motorni pogon od odgovornosti za štetu prouzrokovanu trećim licima: Ovaj dio zakona obavezuje vlasnike plovila na motorni pogon da imaju

osiguranje koje pokriva potencijalnu odgovornost za štetu koju bi njihova plovila mogla prouzrokovati trećim licima tokom plovidbe.

- e) **Odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim licima:** Ova kategorija obavezne odgovornosti se odnosi na štetu prouzrokovanu trećim licima u kontekstu saobraćaja. Osim vlasnika vozila, zrakoplova i plovila na motorni pogon, svi učesnici u saobraćaju imaju obavezu da se osiguraju kako bi se osigurala nadoknada štete koju mogu prouzrokovati drugim osobama ili imovini.

Ovim zakonom se postavlja čvrst pravni okvir za osiguranje svih učesnika u saobraćaju i osigurava da se odgovornost za štetu adekvatno pokriva. Ovo doprinosi većoj sigurnosti na putevima i zaštiti interesa svih građana Federacije Bosne i Hercegovine u saobraćaju..

Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju (“Službene novine Federacije BiH”, br. 22/05, 8/10 i 30/16) - Ovaj zakon ima za cilj regulisati aktivnosti koje se odnose na posredovanje u privatnom osiguranju, utvrditi uvjete pod kojima se ti poslovi mogu obavljati, te uspostaviti nadzor nad tim aktivnostima unutar Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovim zakonom se uređuje sve što se tiče posredovanja u privatnom osiguranju, što uključuje poslove vezane uz prodaju i upravljanje policama osiguranja, kao i druge usluge povezane s privatnim osiguranjem. Zakon također definiše uvjete koje moraju ispuniti osobe koje žele obavljati posredničke aktivnosti u privatnom osiguranju, uključujući licenciranje i obuku.

Nadalje, ovim zakonom se uspostavlja sistem nadzora kako bi se osiguralo da se posredničke aktivnosti u privatnom osiguranju obavljaju u skladu s odgovarajućim standardima i propisima. Nadzor se provodi radi zaštite interesa osiguranika i očuvanja stabilnosti tržišta privatnog osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ukratko, Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju ima ključnu ulogu u regulaciji i nadzoru posredničkih aktivnosti u privatnom osiguranju unutar Federacije Bosne i Hercegovine kako bi se osigurala transparentnost, sigurnost i pravičnost u ovoj važnoj industriji osiguranja.

Postoje također i zakoni opšte prirode koji, iako nisu isključivo usmjereni prema oblasti osiguranja, dotiču se određenih aspekata koji se pojavljuju u osiguravajućem sektoru. Ovi zakoni su:

- 1. Zakon o obligacionim odnosima Federacije BiH i RS** (neslužbeni pročišćeni tekst) (“Sl. list SFRJ”, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, “Sl. list RBiH”, br. 2/92, 13/93 i 13/94, “Sl. glasnik RS”, br. 17/93 i 3/96, “Službene novine Federacije BiH”, br. 29/03 i 42/11),
- 2. Zakon o privrednim društvima** (“Službene novine Federacije BiH”, br. 81/15 i 75/21),
- 3. Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH** (“Službene novine Federacije BiH”, br. 15/21).

U kontekstu regulacije tržišta osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, ključnu ulogu imaju podzakonski akti. Ovi akti predstavljaju temeljnu osnovu koja omogućava precizno definisanje i upravljanje različitim aspektima osiguravajućeg sektora. Kroz raznovrsne odredbe i smjernice, podzakonski akti usmjeravaju funkcionisanje tržišta osiguranja, pružajući

okvir za konkurenciju, zaštitu prava potrošača i održavanje visokih standarda integriteta i transparentnosti.

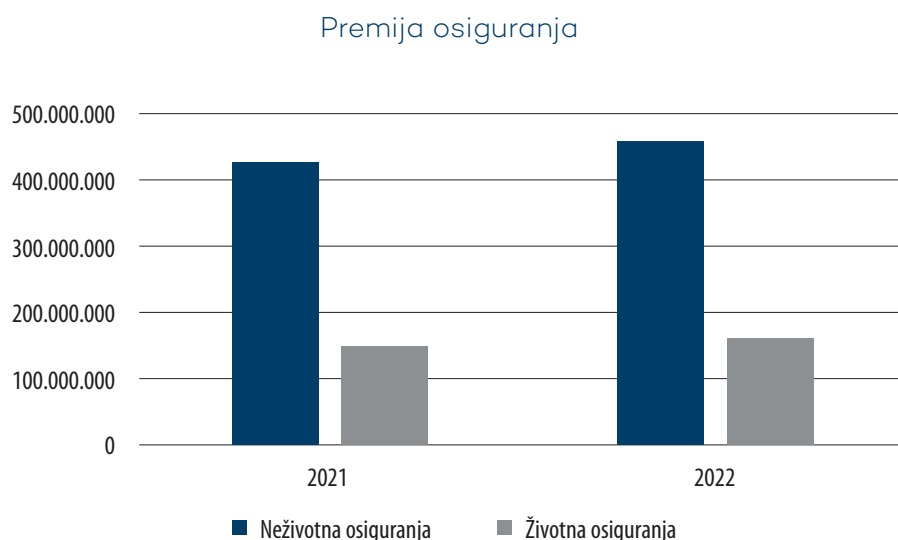
U podzakonske akte kojima se uređuje tržište osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine spadaju pravilnici, uputstva, odluke, mjere i smjernice.

6. Struktura portfelja osiguranja

Premija ostvarena od strane društava osiguranja iz Federacije Bosne i Hercegovine na tržištima Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske u periodu od 01.01.-31.12.2022. godine iznosila je 615.496.023 KM (Tabela 3.1.). Od tog iznosa, 455.139.259 KM ili 73,95% odnosi se na neživotna osiguranja, dok je 160.356.764 KM ili 26,05% ostvareno iz životnih osiguranja (Tabela 3.1.). Uspoređujući s prethodnom godinom, ostvaren je rast premije od 7,45% (u 2021. godini rast premije iznosio je 8,26%).

Kada analiziramo strukturu premije u Federaciji Bosne i Hercegovine, primjećujemo da je ostvaren rast od 8,89% u životnim osiguranjima (u 2021. godini rast je iznosio 12,63%), dok je rast u neživotnim osiguranjima iznosio 6,96% (u 2021. godini rast je bio 6,81%). Ovi podaci ukazuju na kontinuirani rast premije i pokazuju stabilnost i rastuću važnost sektora osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ova pozitivna kretanja u premiji svjedoče o povjerenju osiguranika u osiguravajuća društva te o važnosti i potrebi osiguranja. Također, naglašava se kontinuirani rast tržišta osiguranja u Bosni i Hercegovini, što pridonosi stabilnosti i razvoju cjelokupnog sektora.

Od ukupnog iznosa premije u iznosu od 72.141.404 KM ili 11,72%, društva za osiguranje ostvarila su putem svojih podružnica u RS. Od navedenog iznosa, 43.797.539 KM ili 60,71% odnosi se na neživotna osiguranja, dok je 28.343.865 KM ili 39,29% ostvareno u okviru životnih osiguranja (Tabela 3.1.). Ovi podaci pokazuju da su podružnice u RS značajan faktor u ukupnoj premiji društava za osiguranje.

Također, vrijedno je napomenuti da je većina premije ostvarena kroz neživotna osiguranja, s udjelom od 60,71%. To ukazuje na važnost i potražnju za osiguravanjem neživotnih rizika na tržištu u RS. S druge strane, udio premije ostvaren kroz životna osiguranja iznosi 39,29%, što upućuje na kontinuiranu važnost osiguranja života i pripadajućih rizika za osiguranike u tom području.

Podružnice društava iz RS u Federaciji BiH ostvarile su premiju u iznosu 60.974.827 KM što je za 13,95% više u odnosu na 2021. godinu, i ista je uglavnom ostvarena u okviru neživotnih osiguranja. (Tabela 3.1.).

U 2022. godini, deset društava za osiguranje ostvarilo je rast premije u neživotnim osiguranjima, dok je jedno društvo zabilježilo smanjenje premije. To ukazuje na pozitivne trendove i povećanu potražnju za neživotnim osiguranjima među osiguranicima.

Što se tiče životnih osiguranja, rast premije ostvarilo je šest društava za osiguranje, dok je jedno društvo zabilježilo pad premije. Ovi podaci sugeriraju da postoji kontinuirano interesovanje osiguranika za životna osiguranja, ali su pojedina društva možda suočila s određenim izazovima u tom segmentu.

Nije bilo značajnih promjena u učešću društava s velikim udjelom na tržištu u 2022. godini. Prvih pet društava - Adriatic, Uniq, Triglav, Euroherc i Sarajevo osiguranje, i dalje zadržavaju svoju dominantnu poziciju. Njihovo učešće u ukupnoj premiji osiguranja iznosi 58,51%, što je blago povećanje u odnosu na učešće od 58,41% u 2021. godini.

Ova stabilnost u učešću vodećih društava ukazuje na njihovu kontinuiranu prisutnost i povjerenje koje osiguranici imaju u njihove usluge. To također može ukazivati na izazov konkurencije i težnju društava za održavanjem svoje pozicije na tržištu.

Važno je pratiti dalji razvoj i promjene u strukturi učešća društava na tržištu osiguranja kako bi se bolje razumjelo kretanje tržišta i konkurentske dinamike u sektoru osiguranja.

U pogledu neživotnih osiguranja, društva Adriatic, Euroherc, Sarajevo, ASA i Central osiguranja zauzimaju značajan udio s učešćem od 66,60% u premiji osiguranja. Ovo učešće je slično kao i u prethodnoj godini, kada je iznosilo 66,64%. Navedena društva ostaju ključni akteri u sektoru neživotnih osiguranja, održavajući stabilnost i povjerenje osiguranika.

Kada je riječ o životnim osiguranjima, društva Uniq, Vienna i Grawe ostvaruju visok udio u premiji osiguranja s učešćem od 71,32%. Iako je došlo do manjeg smanjenja u odnosu na prethodnu godinu (u 2021. godini učešće je iznosilo 71,99%), navedena društva i dalje dominiraju na tržištu životnih osiguranja.

Prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju, posebno u situacijama kada osiguravajuće društvo nije u mogućnosti preuzeti potpunu odgovornost za pokriće određenog rizika, primjenjuje se koncept saosiguranja. Saosiguranje se koristi kao mehanizam za adekvatno procjenjivanje i raspodjelu rizika između osiguravajućih društava.

Kada se zaključuje ugovor o saosiguranju, osiguravajuće društvo prenosi određeni dio rizika na druga društva, ili čak na više njih. Ova raspodjela rizika se obično vrši na temelju određenog postotka ili iznosa premije koju je osiguranik platio. Na taj način, osiguravajuće društvo smanjuje koncentraciju rizika i povećava svoju sposobnost da izmiri eventualne štete koje se mogu pojaviti.

U slučaju nastanka štete, obaveze za isplatu naknade snose sva osiguravajuća društva koja su uključena u saosiguranje, srazmjerno svom učešću u pokrivanju rizika. Na taj način, teret štete se ravnomjerno raspoređuje među društvima koja su ugovorila saosiguranje.

Koncept saosiguranja igra važnu ulogu u osiguravajućem sektoru, omogućavajući veću stabilnost i fleksibilnost prilikom suočavanja s visokim rizicima. Kroz disperziju rizika i dijeljenje odgovornosti, osiguravajuća društva mogu pružiti adekvatnu zaštitu svojim osiguranicima i minimizirati potencijalne financijske gubitke koji mogu proizaći iz šteta.

U strukturi ukupnog osigurateljnog portfelja, neživotna osiguranja dominiraju sa učešćem od 73,95% (Tabela 3.2.). U poređenju sa prethodnom godinom, učešće neživotnih osiguranja je neznatno smanjeno za 0,34%, budući da je u prethodnoj godini iznosilo 74,29%. Ovi podaci ukazuju na to da je premija neživotnih osiguranja ostala gotovo na istom nivou kao i prethodne godine.

Što se tiče životnih osiguranja, ona čine 26,05% ukupnog portfelja. U 2020. godini, učešće životnih osiguranja iznosilo je 25,71% (Tabela 3.2.). Ovi podaci pokazuju da je učešće životnih osiguranja blago povećano u odnosu na prethodnu godinu.

Ove informacije pružaju uvid u strukturu osigurateljnog portfelja, s naglaskom na dominaciju neživotnih osiguranja. Unatoč blagom smanjenju učešća neživotnih osiguranja i blagom povećanju učešća životnih osiguranja, ukupna slika ostaje relativno stabilna u poređenju s prethodnom godinom.

Navedeni podaci pružaju uvid u najzastupljenije vrste neživotnih osiguranja u ukupnom portfelju. Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila ima najveći udio, što ukazuje na važnost ovog oblika osiguranja u industriji. Također je značajan udio osiguranja cestovnih vozila - kasko, koje pruža zaštitu od štete na vozilima. Osiguranje od nezgode i osiguranje imovine od požara također čine značajan dio premije neživotnih osiguranja.

Ovi podaci odražavaju strukturu neživotnih osiguranja i naglašavaju važnost određenih vrsta osiguranja u ukupnom osigurateljnem portfelju.

motornih vozila koji žele dodatnu zaštitu i pokriće za štete na svojim vozilima, uključujući i štete uzrokovane sudarom, krađom ili drugim nepredvidivim događajima.

Povećanje premije kasko osiguranja pokazuje povećanu svijest vlasnika vozila o važnosti ovog oblika osiguranja i potrebu za dodatnom sigurnošću. Također, naglašava i konkurentnost osiguravajućih društava u pružanju kasko usluga i zadovoljstvo korisnika koji sve više prepoznaju njegovu vrijednost i prednosti.

Premija osiguranja imovine od požara učestvuje u ukupnoj premiji sa 4,48%. U premiji neživotnih osiguranja, premija osiguranja imovine od požara učestvuje sa 6,06%, (Tabela 3.2.). Premija osiguranja osoba od nezgode u ukupnoj premiji učestvuje sa 5,81%. U premiji neživotnih osiguranja, premija osiguranja osoba od nezgode učestvuje sa 7,86%, (Tabela 3.2.).

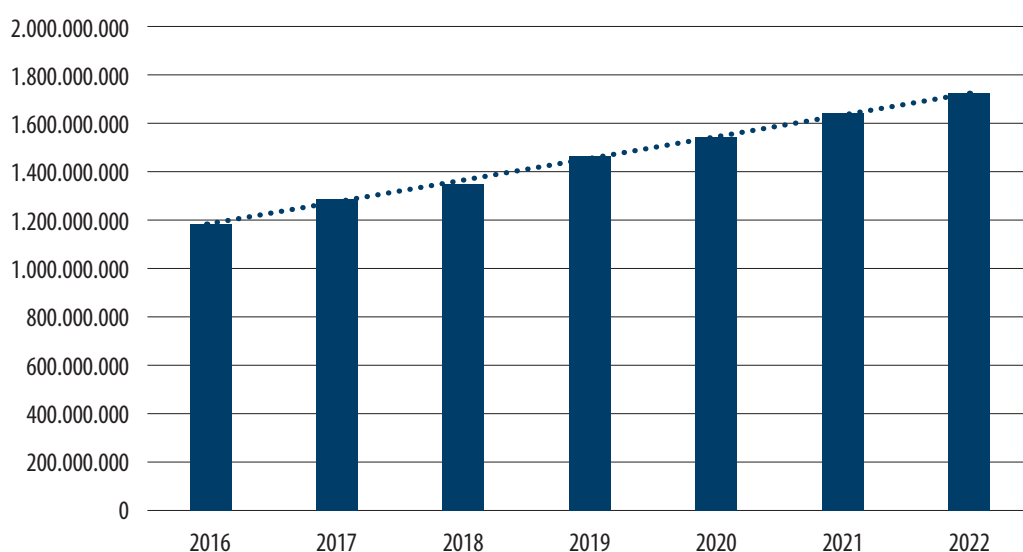
7. Bilansna struktura

Bilansna struktura sektora osiguranja, uključujući i reosiguranje, sastavljena je na temelju podataka iz finansijskih izvještaja društava za osiguranje u 2022. godini, kao i prateće dokumentacije društava, uz analizu osnovnih bilansnih pozicija za 2021. i 2022. godinu.

Ova analiza omogućava uvid u finansijsko stanje sektora osiguranja i reosiguranja, pružajući informacije o sastavu aktive i pasive društava, njihovim finansijskim obavezama i resursima. Bilansna struktura sektora osiguranja pruža uvid u raspoložive izvore kapitala, ulaganja, rezerve i obaveze društava, te pomaže u razumijevanju njihove finansijske stabilnosti, likvidnosti i sposobnosti da ispunjavaju obaveze prema osiguranicima.

Kroz analizu bilansne strukture sektora osiguranja, regulatorna tijela, investitori i ostali zainteresirani subjekti mogu dobiti relevantne informacije o finansijskom zdravlju društava za osiguranje, što im pomaže u donošenju informiranih odluka i procjeni rizika. Ova analiza pruža uvid u ključne bilansne stavke, kao što su novčana sredstva, ulaganja, potraživanja, obveze, kapital i ostale važne finansijske informacije koje su od značaja za procjenu stabilnosti i solventnosti sektora osiguranja.

Bilansa suma sektora osiguranja

Vrijednost bilansne sume u sektoru osiguranja, uključujući i reosiguranje, iznosi 1.715.427.691 KM, što predstavlja povećanje od 4,92% u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 4.1.).

U strukturi ukupne bilansne sume, neživotna osiguranja, uključujući i reosiguranje, čine 55,72% ukupne bilanske sume. Vrijednost bilansne sume neživotnih osiguranja veća je za 5,75% u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, bilansna suma životnih osiguranja učestvuje sa 44,28% ukupne bilanske sume i bilježi povećanje od 3,90% u odnosu na prethodnu godinu (Tabela 4.2.).

Ovi podaci ukazuju na rast ukupne bilanske sume sektora osiguranja, pri čemu neživotna osiguranja dominiraju u strukturi bilanske sume. Povećanje bilanske sume neživotnih osiguranja ukazuje na povećanje finansijskih resursa i obveza u vezi s neživotnim osiguranjem. Također, bilansna suma životnih osiguranja pokazuje rast, što ukazuje na veću vrijednost finansijskih resursa i obveza povezanih s životnim osiguranjem.

7.1. Struktura aktive

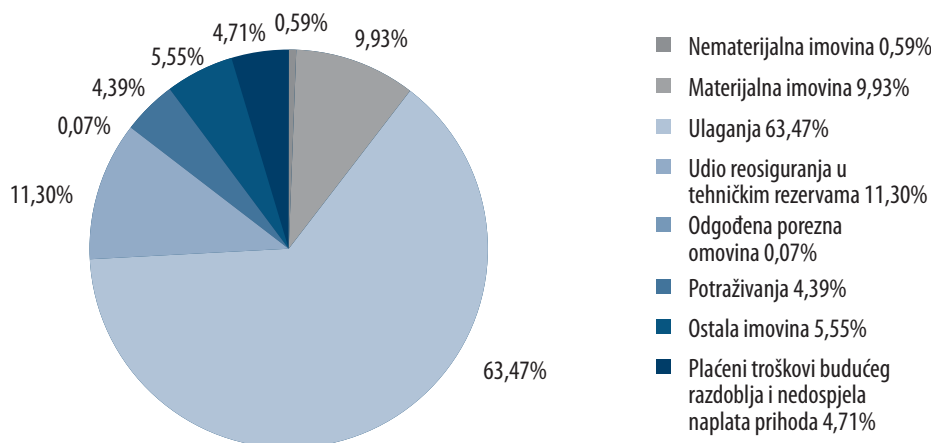
Vrijednost ukupne aktive na dan 31.12.2022. godine iznosi 1.715.427.691 KM. U strukturi aktive, ulaganja i potraživanja čine 67,86% ukupne aktive, dok se preostalih 32,14% odnosi na: materijalnu i nematerijalnu imovinu, udio reosiguranja u tehničkim rezervama, unaprijed plaćene troškove budućeg razdoblja, nedospjela naplata prihoda i ostalu imovinu.

Ulaganja predstavljaju iznos od 1.088.766.863 KM i učestvuju sa 63,47% u ukupnoj aktivni (Tabela 4.1.). To ukazuje na značajnu ulogu ulaganja u strukturi aktivnosti sektora osiguranja. Ostatak aktive obuhvaća različite stavke imovine koje nisu izravno povezane s ulaganjima.

Ulaganja čine značajan dio ukupne aktive sektora osiguranja, što implicira da društva za osiguranje ostvaruju prihode iz različitih ulaganja kako bi osigurala svoju finansijsku stabilnost i sposobnost izvršavanja obveza prema osiguranicima. Ova ulaganja mogu uključivati dionice, obveznice, nekretnine i druge finansijske instrumente.

Podaci o strukturi aktive pružaju uvid u raspodjelu finansijskih resursa u sektoru osiguranja te omogućuju analizu ulaganja i rizika povezanih s tim ulaganjima. Ovi podaci su važni za procjenu finansijske stabilnosti i održivosti društava za osiguranje te za procjenu njihove sposobnosti da ispunjavaju obveze prema osiguranicima u budućnosti.

Struktura ukupne aktive

U izvještajnom periodu, potraživanja iznose 75.289.652 KM i učestvuju sa 4,39% u ukupnoj aktivi sektora osiguranja. U poređenju s prethodnom godinom, učešće potraživanja u ukupnoj aktivi je poraslo za 0,10 postotnih poena, što ukazuje na blagu stagnaciju u tom pogledu.

U istom periodu, došlo je do sljedećih promjena u strukturi aktive u odnosu na prethodnu godinu: nematerijalna imovina je porasla za 2,00%, ulaganja za 5,22%, udio reosiguranja u tehničkim rezervama za 12,68%, unaprijed plaćeni troškovi budućeg perioda i nedospjela naplata prihoda za 16,68%. S druge strane, materijalna imovina je zabilježila pad od 0,33%, dok je ostala imovina smanjena za 11,81%.

Ove promjene u strukturi aktive odražavaju dinamiku i raspodjelu imovine društava za osiguranje. Povećanje ulaganja i udjela reosiguranja u tehničkim rezervama ukazuje na važnost ovih stavki u osigurateljnom sektoru. Također, rast unaprijed plaćenih troškova budućeg perioda i nedospjele naplate prihoda može ukazivati na promjene u vremenskom rasporedu plaćanja i naplate premija.

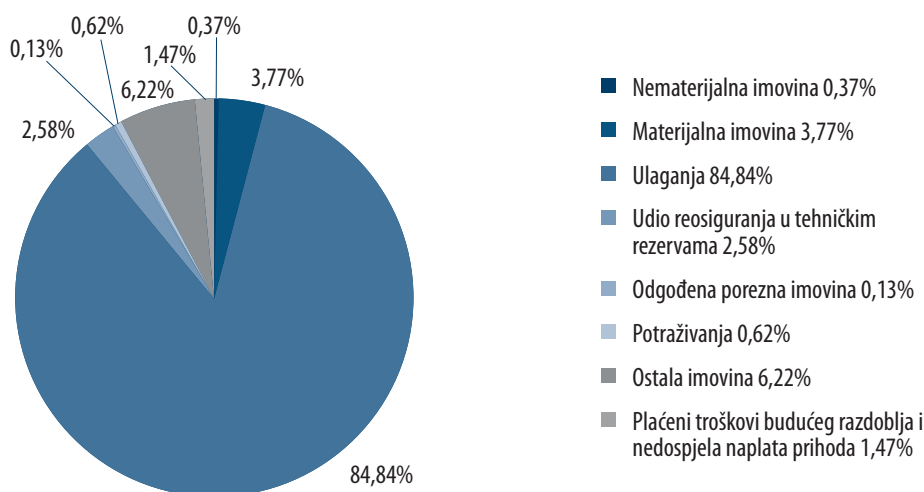
Vrijednost aktive neživotnih osiguranja, uključujući i reosiguranje, iznosi 955.857.119 KM. Od tog iznosa, aktiva društva za reosiguranje iznosi 194.925.362 KM ili 20,39%.

U strukturi aktive neživotnih osiguranja, ulaganja čine 46,49% i veća su za 8,51% u odnosu na prethodnu godinu. Potraživanja učestvuju sa 7,38% i veća su za 9,65% u odnosu na prethodnu godinu. Ostatak aktive, koji uključuje nematerijalnu imovinu, materijalnu imovinu, ostalu imovinu, reosiguranje u tehničkim rezervama i vremenska razgraničenja - unaprijed plaćene troškove budućeg perioda i nedospjele naplate prihoda, čini 46,13%.

Ovi podaci ukazuju na strukturu aktive u neživotnom osiguranju, pri čemu su ulaganja i potraživanja značajne komponente. Povećanje vrijednosti ulaganja i potraživanja u odnosu na prethodnu godinu može ukazivati na veći obim poslovanja i rastuću vrijednost imovine u sektoru neživotnih osiguranja.

Struktura aktive životnih osiguranja

7.1.1. Ulaganja

U skladu s Pravilnikom o visini i načinu ulaganja sredstava (u daljem tekstu: Pravilnik), osiguravajuća društva su obavezna prilagoditi ulaganja svojih sredstava u skladu s odredbama Pravilnika. Pravilnik je definisao oblike imovine u koje se mogu ulagati sredstva tehničkih rezervi neživotnih i životnih osiguranja, kao i minimalnog garantnog fonda. Pri ulaganju sredstava, društva su trebala voditi računa da usklade ulaganja s vrstom osiguranja koju obavljaju.

Neka društva za osiguranje su zatražila odobrenje za prekoračenje ograničenja ulaganja, što je Agencija za nadzor odobrila u skladu s propisima. Kroz svoje nadzorne aktivnosti, Agencija za nadzor je utjecala na poboljšanje strukture ulaganja sredstava. Međutim, i dalje postoji značajan udio ulaganja u nekretnine koji potječe iz prethodnih razdoblja.

7.1.1.1. Ulaganja sredstava garantnog fonda

7.1.1.1.1. Ulaganja sredstava garantnog fonda neživotnih osiguranja

Obračunata sredstva garantnog fonda neživotnih osiguranja iznosila su 224,80 miliona KM. U namjene i na način propisan Pravilnikom uloženo je 238,28 miliona KM ili 106,00% obračunatih sredstava (Tabela 5.1).

Iz dostupnih informacija proizlazi da kod većine društava za osiguranje neživotnih osiguranja postoji više uložених sredstava u garantni fond od obračunatог iznosa, i to za ukupno 13,49 miliona KM. Ova situacija se javlja kod sljedećih društava:

7.1.1.1.2. Ulaganja sredstava garantnog fonda životnih osiguranja

Obračunata sredstva garantnog fonda životnih osiguranja iznosila su 77,75 miliona KM U namjene i na način propisan Pravilnikom i internim pravilnikom o ulaganjima sredstava garantnog fonda uloženo je 79,23 miliona KM ili 101,91% obračunatih sredstava. (Tabela 5.1) Četiri društva za osiguranje životnih osiguranja su iskazala više uložених sredstava garantnog fonda od obračunatog iznosa za ukupno 1,48 miliona KM. Detalji o tim društvima i iznosima su sljedeći:

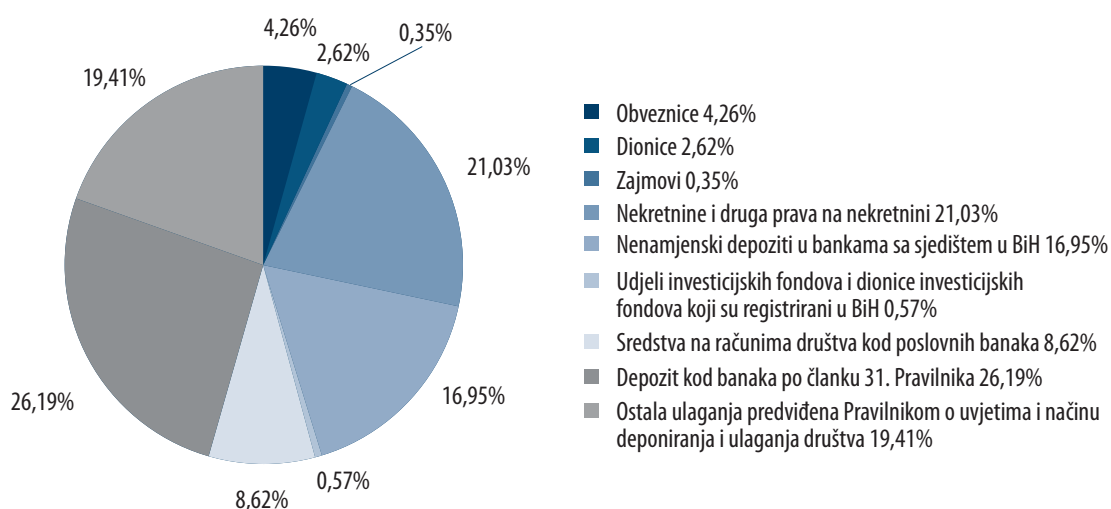
1. Triglav osiguranje - uloženo je 1,96 miliona KM više od obračunatog iznosa garantnog fonda.
2. Adriatic osiguranje - uloženo je 0,51 miliona KM više od obračunatog iznosa garantnog fonda.
3. Uniqa osiguranje - uloženo je 0,26 miliona KM više od obračunatog iznosa garantnog fonda.
4. Croatia osiguranje - uloženo je 0,24 miliona KM više od obračunatog iznosa garantnog fonda.

Društvo Grawe osiguranje je iskazalo manje uložених sredstava od obračunatog iznosa garantnog fonda za 1,48 miliona KM.

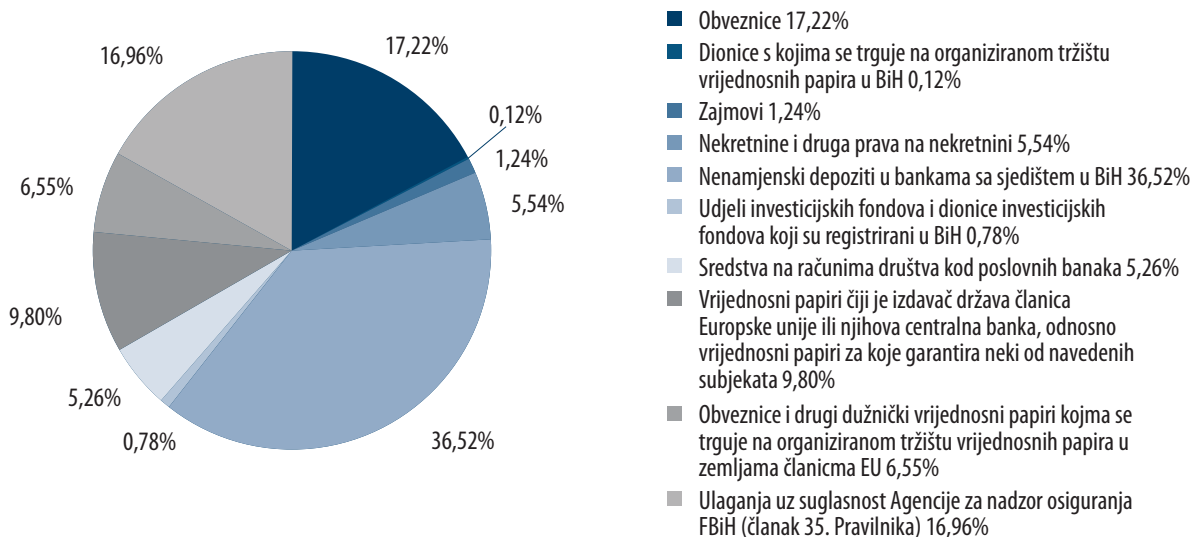
Vienna osiguranje i Sarajevo osiguranje imaju 100% uložena sredstva garantnog fonda u odnosu na obračunati iznos.

Obavezu ulaganja 50% sredstava minimalnog garantnog fonda životnih osiguranja u namjenski bankarski depozit u skladu sa članom 31. Pravilnika na dan 31.12.2022. godine ispunila su sva društva.

Struktura ulaganja sredstava garantnog fonda životnih osiguranja

Struktura ulaganja matematičke rezerve životnih osiguranja

7.1.2. Potraživanja

7.1.2.1. Potraživanja neživotnih osiguranja (bez reosiguranja)

U skladu sa Uputstvom o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih pozicija društva su obavezna kontinuirano vršiti procjenu naplativosti i ispravku vrijednosti potraživanja uključujući i potraživanja po osnovu datih zajmova i ostalih dugoročnih potraživanja (koja se u bilansnim pozicijama evidentiraju na AOP O30 – zajmovi i AOP O31 – ostali zajmovi i potraživanja)^{3*}.

Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova neživotnih osiguranja na dan 31.12.2022. godine, ukupna neto potraživanja iznose 71,85 miliona KM (na dan 31.12.2021. iznosila su 67,52 miliona KM). Od navedenog iznosa, dospjela potraživanja bez ispravke vrijednosti iznose 49,61 miliona KM, pri čemu potraživanja do 90 dana iznose 11,81 miliona KM (na dan 31.12.2021. iznosila su 11,12 miliona KM), dok akumulirana ispravka vrijednosti potraživanja iznosi 36,68 miliona KM. Potraživanja se najvećim udjelom (58,81%) odnose na potraživanja po osnovu premije.

Od ukupnog iznosa dospjelih potraživanja, najveći iznos potraživanja odnosi se na potraživanja od čijeg je dospeljeća proteklo više od 365 dana i ona iznose 30,48 miliona KM (na dan 31.12.2021. iznosila su 33,60 miliona KM). Potraživanja dospjela od 181 do 365 dana iznose 3,68 miliona KM, a potraživanja dospjela od 91 do 180 dana iznose 3,65 miliona KM.

Nedospjela potraživanja iznose 58,92 miliona KM (na dan 31.12.2021. iznosila su 54,24 miliona KM). Od tog iznosa, veći iznosi potraživanja su po osnovu premije (31,44 miliona KM), ostala

³ *Zbog navedenog, podaci o potraživanjima po starosnoj strukturi nisu usporedivi sa podacima o potraživanjima koji su evidentirani u bilansnim pozicijama AOP O44 – potraživanja) tj. veći su. *Pregled potraživanja po starosnoj strukturi daje podatke o starosnoj strukturi ukupnih potraživanja uključujući i potraživanja po osnovu ulaganja u zajmове.

potraživanja (11,85 miliona KM), potraživanja osigurana hipotekom na nekretninu (8,07 miliona KM) i potraživanja od reosiguranja u zemlji i inostranstvu (3,33 miliona KM).

Bez većih promjena u potraživanjima u 2022. godini. Detaljniji prikaz ovih podataka u Tabeli 6.1.

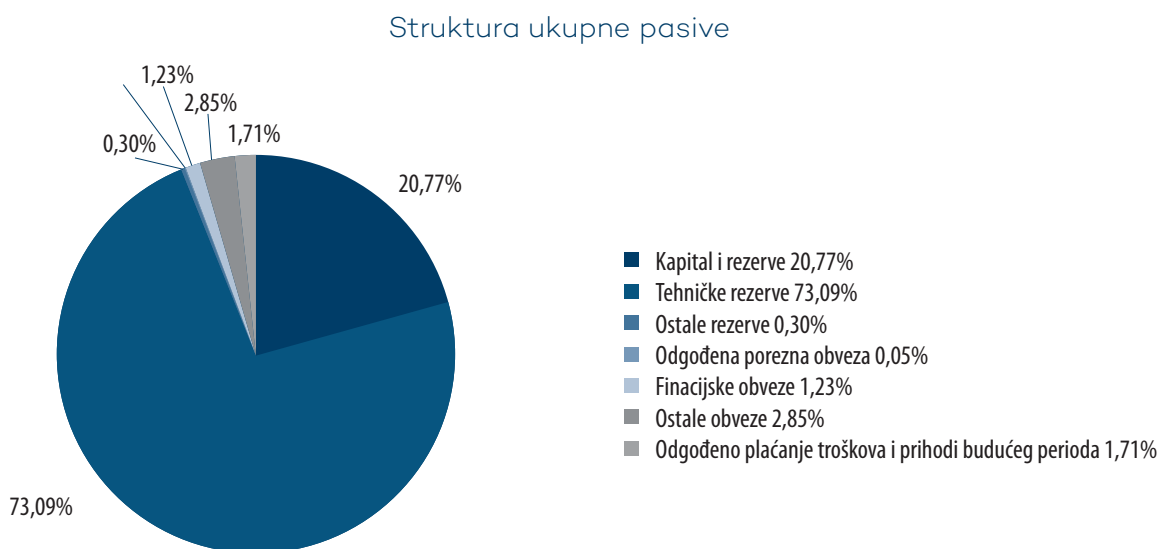
7.1.2.2. Potraživanja životnih osiguranja

Analizom potraživanja po starosnoj strukturi iz poslova životnih osiguranja na dan 31.12.2022. godine, ukupna potraživanja, uključujući potraživanja po osnovu datih zajmova i ostalih dugoročnih potraživanja (koja se u bilansnim pozicijama evidentiraju na AOP O30 – zajmovi i AOP O31 – ostali zajmovi i potraživanja)* iznose 12,89 miliona KM (na dan 31.12.2021. iznosila su 13,36 miliona KM). Od tog iznosa, ukupno dospjela potraživanja iznose 0,57 miliona KM. Nedospjela potraživanja iznose 12,82 miliona KM (na dan 31.12.2021. iznosila su 13,16 miliona KM), pri čemu najveći iznosi potraživanja se odnose na potraživanja osigurana otkupnom vrijednosti osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju života (6,60 miliona KM) i ostala potraživanja (2,62 miliona KM).

Od ukupnog iznosa dospjelih potraživanja, potraživanja od čijeg je dospijeća proteklo više od 365 dana iznose 0,46 miliona KM. Akumulirana ispravka vrijednosti potraživanja iznosi 0,5 miliona KM. Detaljniji prikaz ovih podataka možete pronaći u Tabeli 6.2.

7.2. Struktura pasive

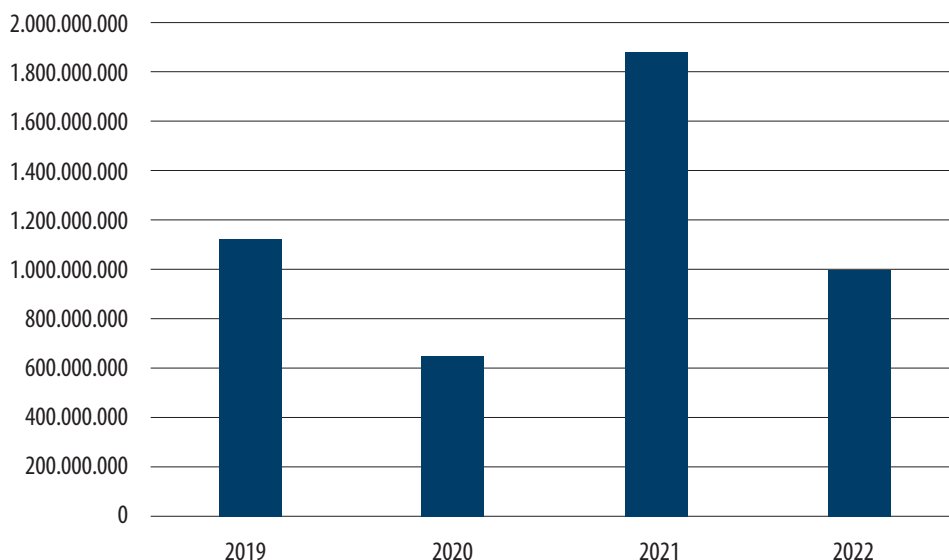
U strukturi pasive najveće učešće imaju bruto tehničke rezerve 73,09% i kapital i rezerve (zakonske, statutarne i revalorizacijske) 20,77%. Na finansijske i ostale obaveze te razgraničenja odnosi se 6,14% pasive.

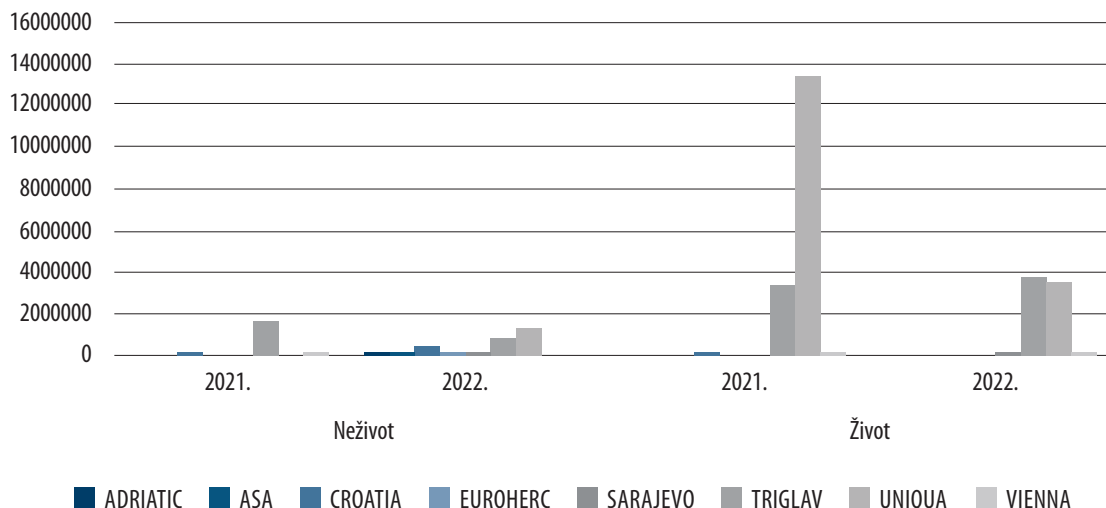
Ukupne obaveze, uključujući finansijske obaveze, iznose 69.892.497,00 KM, što predstavlja povećanje od 11,45% u odnosu na prethodnu godinu. U 2022. godini je zabilježeno značajno povećanje finansijskih obaveza od 38,89%, dok su ostale obaveze porasle za 8,76%. Finansijske obaveze čine 4,08% strukture pasive.

Prema podacima iz knjigovodstvene evidencije društava za osiguranje, obaveze po osnovu obrađenih, a neisplaćenih šteta na dan 31.12.2022. godine iznose 994.059 KM. Od tog iznosa, 75,07% ili 746.298 KM odnosi se na obaveze po štetama u okviru poslova životnih osiguranja, dok se 24,93% ili 247.761 KM odnosi na obaveze po štetama iz poslova neživotnih osiguranja. U poređenju sa 2021. godinom, ukupne obaveze po osnovu obrađenih šteta su smanjene za 47,14%.

Obaveze po osnovu obrađenih a neplaćenih šteta na dan 31.12.

Obaveze po osnovu obrađenih šteta po društvima na dan 31.12.

7.2.4.1. Kapital

Kapital društava osiguranja predstavlja osnovni resurs koji osigurava sigurnost i stabilnost poslovanja. On se sastoji od različitih komponenti, uključujući dionički kapital, rezerve (kao što su zakonske, statutarne i revalorizacijske rezerve), akumuliranu dobit i dobit tekućeg perioda, te se umanjuje za vlastite dionice i gubitak.

U 2022. godini, ukupan iznos kapitala društava osiguranja iznosi 356.355.739 KM. Od tog iznosa, dionički kapital čini značajan udio od 50,83%, što iznosi 181.134.925 KM. Važno je napomenuti da se dionički kapital održao na istom nivou u odnosu na prethodnu godinu, što ukazuje na stabilnost i kontinuitet kapitalnih izvora.

Tokom izvještajnog perioda, ukupni kapital društava osiguranja bilježi rast od 1,02% u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj rast predstavlja pozitivan trend koji ukazuje na jačanje finansijske osnove društava, što je od ključne važnosti za izmirenje obveza prema osiguranicima i osiguravanje kontinuirane zaštite njihovih interesa.

Povećanje dioničkog kapitala odražava prilagodbu društava osiguranja prema odredbama Zakona o osiguranju. Ovaj korak ima za cilj osigurati skladnost poslovanja s regulativnim zahtjevima i pružiti dodatnu sigurnost osiguranicima.

Kapital društava osiguranja igra ključnu ulogu u osiguravanju njihove sposobnosti da ispunjavaju svoje obveze prema osiguranicima i pruže finansijsku zaštitu u slučaju nepredviđenih događaja. Stabilan i adekvatan kapitalni temelj osigurava povjerenje osiguranika, investitora i regulatornih tijela te pruža temelj za daljnji razvoj i rast društava osiguranja.

7.2.1.2. Tehničke rezerve

Društva za osiguranje imaju važnu odgovornost formiranja tehničkih rezervi kako bi osigurala dovoljna sredstva za pokriće tekućih i budućih obveza prema osiguranicima. Metodologija izračuna tehničkih rezervi u društvima za osiguranje je ujednačena i propisana Pravilnikom o minimalnim standardima za izračun tehničkih rezervi osiguranja koje je donijela Agencija za nadzor.

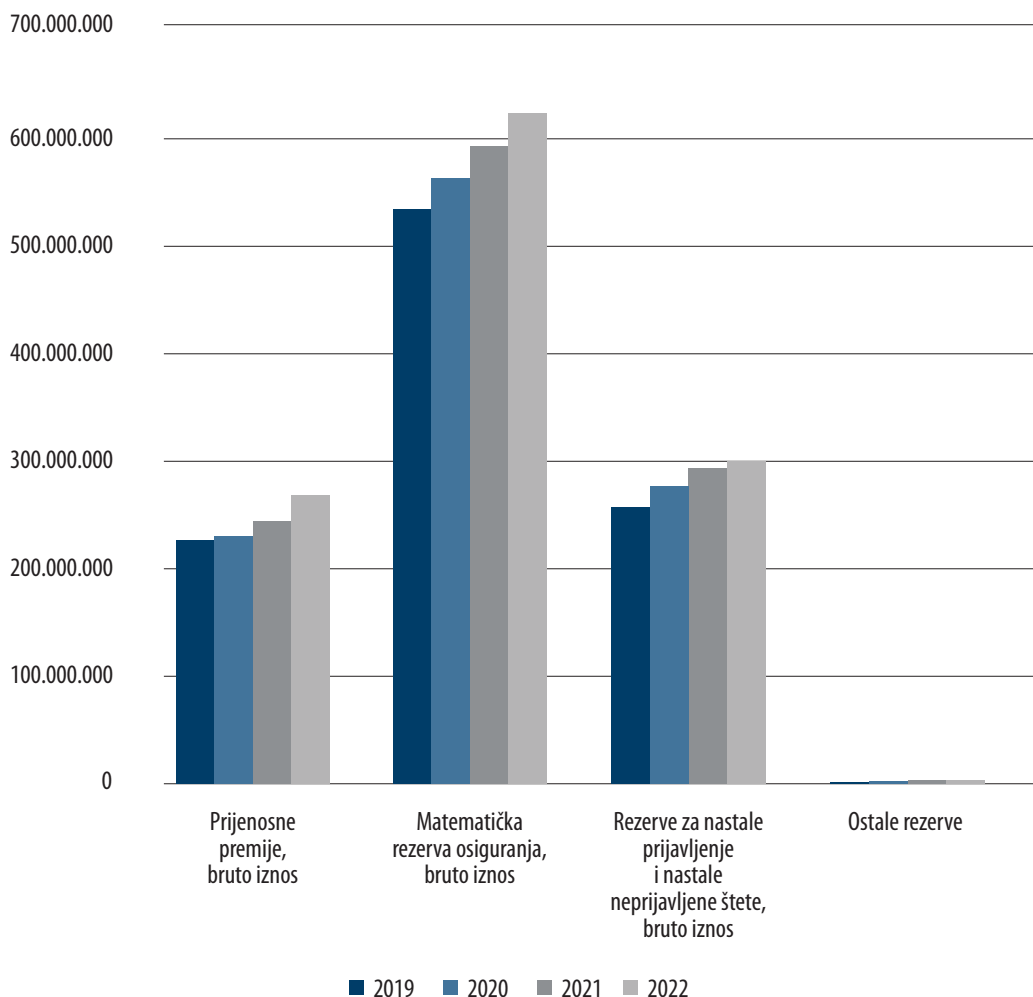
Kako bi osigurali preciznost izračuna i adekvatnost tehničkih rezervi, društva za osiguranje su obvezna konsultovati stručno mišljenje ovlaštenog aktuaru. S obzirom na važnost izračuna tehničkih rezervi i ispunjavanje zakonskih obveza, društva za osiguranje angažiraju najmanje jednog aktuaru.

Ukupne tehničke rezerve - bruto u 2022. godini iznose značajan iznos od 1.253.891.831 KM, što predstavlja povećanje od 1,87% u odnosu na prethodnu godinu. Iako je rast tehničkih rezervi u 2021. godini bio veći (5,71%), povećanje u 2022. godini ukazuje na nastavak stabilnosti i održivosti finansijske pozicije društava za osiguranje.

Tehničke rezerve neživotnih osiguranja iznose 590.462.254 KM i bilježe rast od 5,29% u odnosu na 2021. godinu. Tehničke rezerve životnih osiguranja iznose 663.429.577 KM i povećane su za 5,24% u odnosu na prethodnu godinu. Posebno treba napomenuti da su tehničke rezerve društava za reosiguranje na dan 31.12.2022. godine iznosile 148.017.811 KM, što predstavlja povećanje od 10,77% u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupne tehničke rezerve sastoje se od različitih elemenata, uključujući prijenosne premije (22,98%), rezervacije za štete (25,60%), matematičke rezerve osiguranja života (51,16%), te ostale osigurateljno-tehničke rezerve (0,26%).

Struktura tehničkih rezervi

Matematička rezerva osiguranja života na dan 31.12.2022. godini iznosi 641.495.908 KM i veća je za 5,06% u odnosu na prethodnu godinu (u 2021. godini povećanje je iznosilo 5,14%).

7.2.2. Margina solventnosti

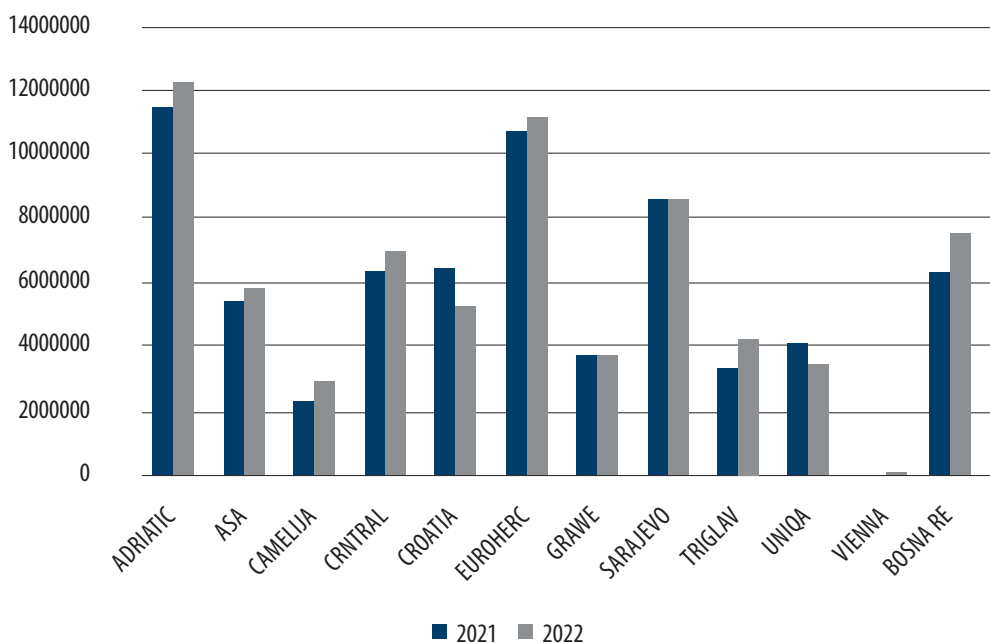
Margina solventnosti predstavlja ključni pokazatelj koji mjeri adekvatnost kapitala društva za osiguranje u odnosu na obim njegovog poslovanja. Ova mjera ukazuje na iznos sredstava koje društvo treba osigurati iz svoje slobodne sopstvene imovine kako bi garantovalo da će ispunjavati svoje obaveze prema ugovorima o osiguranju, čak i u slučaju finansijskih problema.

Pregled margine solventnosti za neživotna i životna osiguranja dostupan je u Tabeli 7.1. Ova tabela pruža uvid u stanje margine solventnosti društava za osiguranje i omogućava procjenu njihove sposobnosti da izvrše isplate u slučaju šteta.

Uz to, prikazani su i grafikoni koji prikazuju kretanja margine solventnosti po društvima za osiguranje u poređenju s 2021. godinom. Grafikoni pružaju vizuelni prikaz trendova i promjena u adekvatnosti kapitala društava za osiguranje.

Margina solventnosti je od vitalnog značaja za osiguravajuće kompanije jer osigurava sigurnost i stabilnost u ispunjavanju obaveza prema osiguranicima čak i u nepredvidivim situacijama. Ova mjera pomaže u procjeni finansijske snage društava za osiguranje i njihove sposobnosti da se nosi s rizicima i izazovima u industriji osiguranja.

Margina solventnosti neživotnih osiguranja

8. Račun dobiti i gubitka

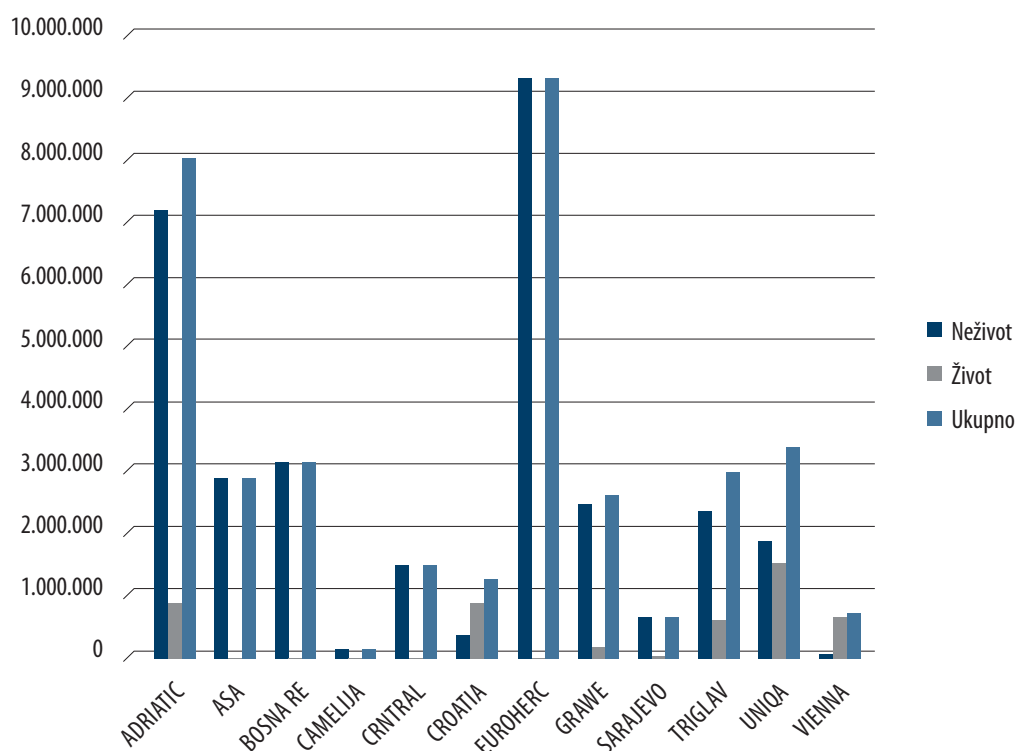
Prema podacima iz bilansa uspjeha i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti za period od 1. januara do 31. decembra 2022. godine, ukupna bruto dobit iznosi 36.412.154 KM, kako je prikazano u Tabeli 8.1. Ova cifra predstavlja manji iznos u poređenju sa istim periodom prethodne godine, s padom od 10,60%.

Važno je napomenuti da su sva društva za osiguranje ostvarila dobit u 2022. godini, kako u neživotnim tako i u životnim osiguranjima. Ukupna ostvarena dobit društva za reosiguranje u istom periodu iznosi 3.052.508 KM, čime učestvuje s 8,38% u ukupnoj dobiti društava za osiguranje.

Ovi podaci ukazuju na pozitivno poslovanje društava za osiguranje tokom 2022. godine, s ostvarenom dobiti u oba sektora osiguranja. Iako ukupna dobit bilježi manji pad u odnosu na prethodnu godinu, činjenica da su sva društva ostvarila dobit svjedoči o stabilnosti i uspješnosti njihovog poslovanja.

Osiguravajuće kompanije imaju ključnu ulogu u zaštiti interesa osiguranika i upravljanju rizicima. Ostvarena dobit svjedoči o sposobnosti društava za osiguranje da upravljaju tim rizicima i osiguraju stabilne finansijske rezultate, što doprinosi povjerenju osiguranika i održivosti industrije osiguranja u cjelini.

Ostvaren bruto dobit/gubitak

Ukupna bruto dobit u 2022. godini je manja u pet društava za osiguranje u poređenju sa prethodnom godinom. Ta društva su ASA osiguranje, Central osiguranje, Euroherc osiguranje, Grawe osiguranje i Sarajevo osiguranje.

S druge strane, ostala društva za osiguranje su iskazala povećanje bruto dobiti u istom periodu. Ovi podaci ukazuju na različite finansijske rezultate među društvima za osiguranje tokom 2022. godine.

Smanjenje bruto dobiti kod nekoliko društava može biti rezultat različitih faktora, kao što su veći troškovi, niže premije ili povećanje šteta. Ova situacija može zahtijevati dodatne analize i mjere kako bi se identifikovali uzroci i preduzeli adekvatni koraci za poboljšanje poslovanja. S druge strane, povećanje bruto dobiti kod drugih društava može biti rezultat uspješnih poslovnih strategija, efikasne uprave rizika ili rasta tržišnog udjela. To ukazuje na uspješno poslovanje i sposobnost tih društava da ostvaruju pozitivne finansijske rezultate.

Važno je naglasiti da je bruto dobit samo jedan aspekt finansijskih rezultata društava za osiguranje i da bi trebalo uzeti u obzir i druge faktore kao što su rashodi, tehničke rezerve i solventnost kako bi se stekla cjelokupna slika finansijskog stanja svakog društva za osiguranje. U 2022. godini, ostvarena bruto dobit iz poslova neživotnih osiguranja je zabilježila smanjenje od 14,48% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo ukazuje na smanjenje profitabilnosti u sektoru neživotnih osiguranja tokom tog perioda.

S druge strane, bruto dobit iz poslova životnih osiguranja je pokazala povećanje od 28,63% u istom periodu. To upućuje na pozitivan trend i veću profitabilnost u sektoru životnih osiguranja tokom 2022. godine.

Ova razlika u performansama između neživotnih i životnih osiguranja može biti rezultat različitih faktora. Na primjer, moguće je da su se dogodile promjene u potražnji za određenim vrstama osiguranja ili da su društva za osiguranje primijenila različite strategije poslovanja kako bi povećala profitabilnost u sektoru životnih osiguranja.

8.1. Prihodi

Društva za osiguranje su u izvještajnom periodu ostvarila ukupan prihod u visini od 634.067.584 KM. To predstavlja povećanje od 7,26% u odnosu na prethodnu godinu, što ukazuje na rast ukupnih prihoda u industriji osiguranja (Tabela 8.2.).

Kada se razmatraju prihodi iz poslova neživotnih osiguranja, zabilježen je iznos od 465.191.238 KM, što je povećanje od 6,80% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo ukazuje na povećanu aktivnost i prihode u sektoru neživotnih osiguranja.

S druge strane, prihod ostvaren iz poslova životnih osiguranja iznosi 168.876.346 KM, što predstavlja povećanje od 9,29% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje ukazuje na rast prihoda u sektoru životnih osiguranja.

Prihodi po osnovu ulaganja sredstava iznose 36.318.766 KM ili 5,73% ukupnih prihoda. Ti prihodi su veći za 0,99% u odnosu na prethodnu godinu. Ostali prihodi iznose 39.075.460 KM ili 6,16% ukupnih prihoda i povećani su za 8,90%.

Kada se posmatra struktura prihoda neživotnih osiguranja, prihodi iz neposrednih poslova osiguranja čine 89,05% ili 414.234.218 KM. Prihodi od ulaganja čine 3,83% ili 17.824.225 KM, dok ostali prihodi učestvuju sa 7,12% ili 33.132.795 KM. Sva tri segmenta prihoda su zabilježila rast: prihodi iz neposrednih poslova osiguranja su porasli za 6,49%, prihodi od ulaganja za 12,64%, a ostali prihodi za 7,71%.

U strukturi prihoda društava za reosiguranje unutar neživotnih osiguranja, prihodi iz neposrednih poslova osiguranja čine 65,89%, prihodi od ulaganja čine 3,23%, prihodi od provizija čine 30,46%, dok ostali prihodi učestvuju sa 0,42%.

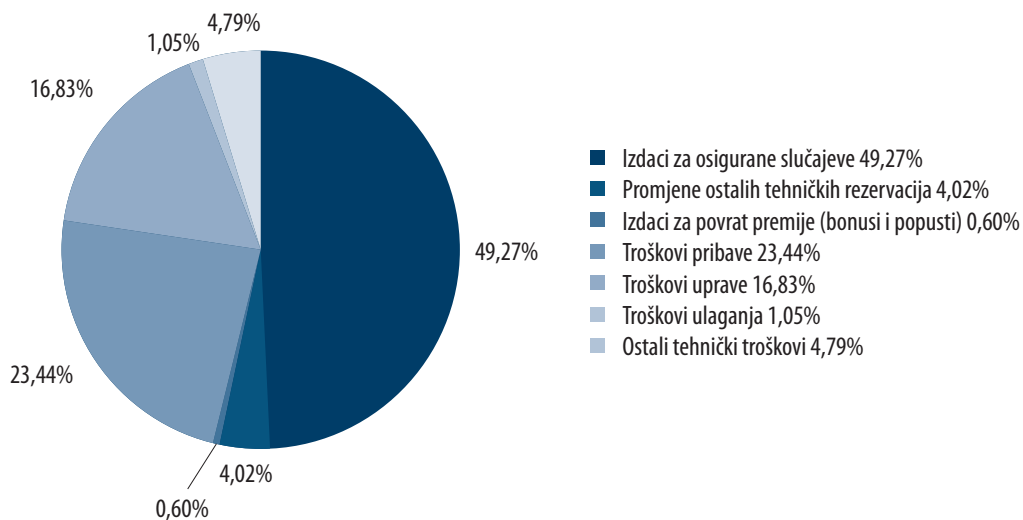
Kada se posmatra struktura prihoda životnih osiguranja, prihodi iz neposrednih poslova osiguranja čine 85,53% ili 144.439.140 KM. Prihodi od ulaganja čine 10,95% ili 18.494.541 KM, dok ostali prihodi učestvuju sa 3,52% ili 5.942.665 KM. Rast je ostvaren u prihodima iz neposrednih poslova osiguranja za 9,16% i u ostalim prihodima za 16,04%, dok su prihodi od ulaganja zabilježili pad od 8,16%.

Ovi rezultati ukazuju na pozitivne trendove u prihodima društava za osiguranje, kako u neživotnom, tako i u životnom osiguranju. Povećanje prihoda iz neposrednih poslova osiguranja i ostalih prihoda može biti rezultat rasta premija i povećane aktivnosti na tržištu osiguranja. Također, važno je napomenuti da prihodi od ulaganja i ostali prihodi mogu biti podložni promjenama uslijed fluktuacija na finansijskim tržištima i drugih faktora koji utječu na investicijske povrate i druge izvore prihoda.

8.2. Rashodi

Ukupni rashodi u 2022. godini iznose 597.655.430 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 8,19% (Tabela 8.4.).

Struktura ukupnih rashoda

U strukturi rashoda društava za osiguranje, najznačajnije učešće ima izdatak za osigurane slučajeve (neto) koji čini 49,27% ili 294.436.206 KM. Taj izdatak je povećan za 5,45% u odnosu na isti period prethodne godine. To ukazuje na povećanje isplata naknada i obaveza društava prema osiguranicima uslijed prijavljenih osiguranih slučajeva.

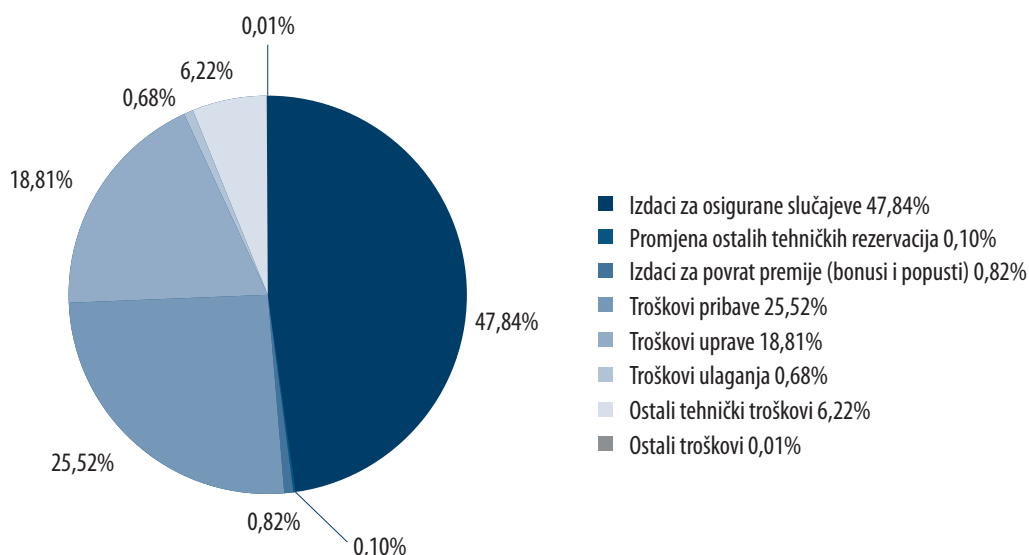
Troškovi pribave čine 23,44% ili 140.065.821 KM ukupnih rashoda i bilježe povećanje od 14,80%. Ovi troškovi obuhvataju aktivnosti vezane uz sticanje novih osiguranika i prodaju policia. Povećanje ovih troškova može ukazivati na povećanu marketinšku aktivnost i angažman u sticanju novih klijenata.

Troškovi uprave, odnosno administrativni troškovi, učestvuju sa 16,83% ili 100.592.706 KM ukupnih rashoda. Oni su veći za 7,21% u odnosu na prethodnu godinu. Ovi troškovi obuhvataju operativne i administrativne troškove vezane uz poslovanje društava za osiguranje, kao što su troškovi zaposlenih, zakup prostora, informatičkih sistema itd.

Izdaci za povrate premije bilježe povećanje od 18,33% i iznose 3.568.144 KM. Ti izdaci se odnose na povrate premija koje su osiguranici ostvarili zbog raskida ugovora ili drugih razloga. Povećanje ovih izdataka može biti posljedica povećanog broja povrata premija ili većih povratnih iznosa (Tabela 8.4.).

Ovi podaci o strukturi rashoda pružaju uvid u ključne troškovne elemente u poslovanju društava za osiguranje. Povećanje izdataka za osigurane slučajeve, troškova pribave i administrativnih troškova može utjecati na ukupne rashode i profitabilnost društava.

Struktura rashoda neživotnih osiguranja

U okviru neživotnih osiguranja, rashodi su ostvareni u iznosu od 433.499.519 KM, što predstavlja povećanje od 8,78% u odnosu na prethodnu godinu. Ovi rashodi čine 72,53% ukupnih rashoda (Tabela 8.4.).

Troškovi pribave čine 17,94% ili 29.452.051 KM ukupnih rashoda životnih osiguranja. Oni su povećani za 8,60% u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi pribave obuhvaćaju aktivnosti vezane uz sticanje novih osiguranika i prodaju polisa (Tabela 8.4.).

Troškovi promjena rezervacija (neto) učestvuju sa 14,37% ili 23.591.706 KM ukupnih rashoda životnih osiguranja. Oni su povećani za 6,96% u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi promjena rezervacija odnose se na promjene u financijskim rezervacijama društava za životna osiguranja (Tabela 8.4.).

Troškovi uprave učestvuju sa 11,62% ili 19.068.980 KM ukupnih rashoda životnih osiguranja. Oni su povećani za 11,13% u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi uprave obuhvaćaju operativne i administrativne troškove povezane s poslovanjem društava za osiguranje (Tabela 8.4.).

U 2022. godini, obračunati režijski dodatak za neživotna osiguranja iznosio je 162.632.560 KM, što predstavlja 35,73% obračunate premije. U poređenju s prethodnom godinom (kada je iznosio 33,63% obračunate premije), došlo je do povećanja udjela režijskog dodatka. Društva za osiguranje su iz poslova neživotnih osiguranja potrošila 201.612.689 KM na režijske troškove, što čini 44,30% obračunate premije. Ovaj iznos je veći od obračunatog, odnosno društva su potrošila više nego što je dozvoljeno za 23,97% ili 38.980.129 KM. To je veće prekoračenje u odnosu na prethodnu godinu (prekoračenje režijskih troškova za 2021. godinu iznosilo je 29,01%). Navedeno upućuje na to da društva pokrivaju dio troškova pribave i administracije iz tehničke premije, što može imati direktan uticaj na isplatu šteta i izvršenje obaveza prema ugovorima o osiguranju (Tabela 8.5.).

U 2022. godini, obračunati režijski dodatak za životna osiguranja iznosio je 52.021.132 KM, što čini 32,44% obračunate premije. U poređenju s prethodnom godinom (kada je iznosio 31,30% obračunate premije), udio režijskog dodatka je neznatno povećan. Prema izvještajima, društva za osiguranje su potrošila 48.521.031 KM na režijske troškove životnih osiguranja, što predstavlja 30,26% obračunate premije. Taj iznos je manji od obračunatog za 6,73%, odnosno za 3.500.101 KM (Tabela 8.5.).

8.2.1. Štete

U izvještajnom periodu, društva za osiguranje iz Federacije BiH su riješila 143.820 šteta, što predstavlja 86,01% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Od tog broja, 125.239 šteta odnosi se na neživotna osiguranja (isključujući društva za reosiguranje), dok se 18.581 šteta odnosi na životna osiguranja (Tabela 9.1.).

Koeficijent efikasnosti rješavanja šteta po broju za neživotna osiguranja (isključujući društva za reosiguranje) iznosi 85,54%, dok je za životna osiguranja taj koeficijent 89,48% (Tabela 9.1.).

Ukupan iznos riješenih šteta u izvještajnom periodu iznosi 288.819.017 KM, što je povećanje od 10,17% u odnosu na isti period prethodne godine. Od tog iznosa, 198.783.351 KM ili 68,83% odnosi se na štete neživotnih osiguranja (isključujući društva za reosiguranje), dok se 90.035.666 KM ili 31,17% odnosi na vrijednost riješenih šteta u životnim osiguranjima (Tabela 9.1.).

Na dan 31.12.2022. godine, ukupno je rezervirano 23.484 odštetnih zahtjeva s rezerviranim iznosom od 114.968.847 KM. Od ukupnog iznosa rezerviranih šteta, 107.930.630 KM odnosi se na neživotna osiguranja (isključujući društva za reosiguranje), dok se 7.038.217 KM odnosi na životna osiguranja.

Od ukupnog iznosa rezerviranih šteta u neživotnim osiguranjima, štete u sporu čine 45.771.192 KM ili 42,41% od ukupnog iznosa. Od toga, najveći iznos se odnosi na osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, s iznosom od 33.635.279 KM ili 31,16% ukupno rezerviranih šteta u neživotnim osiguranjima (isključujući društva za reosiguranje). Ovo dodatno povećava rezerve, troškove i visinu isplata (Tabela 9.3).

Podružnice društava sa sjedištem u Republici Srpskoj su riješile 9.482 štete ili 85,93% od ukupnog broja prijavljenih šteta. Koeficijent efikasnosti rješavanja šteta je blago povećan u odnosu na prethodnu godinu (u 2021. godini iznosio je 85,15%), što ukazuje na poboljšanje u procesu rješavanja šteta (Tabela 9.1.). Ukupan iznos riješenih šteta po vrijednosti iznosi 28.578.850 KM.

Od ukupnog iznosa šteta, podružnice društava iz Republike Srpske su u okviru poslova životnih osiguranja riješile 182 odštetna zahtjeva ili 97,33% od ukupnog broja prijavljenih šteta (Tabela 9.1.). Ukupan iznos riješenih šteta u životnim osiguranjima po vrijednosti iznosi 1.034.155 KM.

9. Reosiguranje

Društva za reosiguranje igraju važnu ulogu u industriji osiguranja pružajući tzv. izravnavanje rizika i zaštitu osiguravatelja od šteta sa većim vrijednostima. Kada osiguravatelj preuzme policu osiguranja od klijenta, može se suočiti s potencijalnim rizicima i štetama koje prelaze njegovu sposobnost podnošenja. Ovo može dovesti do finansijskih gubitaka i ugroziti poslovanje samog osiguravatelja.

U takvim situacijama, osiguravatelj se može zaštititi putem reosiguranja. Društva za reosiguranje preuzimaju dio ili sve rizike od osiguravatelja u zamjenu za premiju. Na taj način, reosiguravatelj disperzira ili raspoređuje te rizike među više različitih osiguravatelja i tako stvara stabilnije poslovanje.

Kada osiguravatelj pretrpi štetu koja prelazi njegove kapacitete, može podnijeti zahtjev za nadoknadu štete kod reosiguravatelja. Reosiguravatelj zatim pokriva dio ili cjelokupnu štetu, ovisno o ugovorenom aranžmanu. Ovaj proces izravnavanja rizika omogućava osiguravatelju da efikasno upravlja velikim štetama i održi stabilnost u poslovanju.

Reosiguranje također pruža dodatnu sigurnost osiguranicima, jer sredstva reosiguravatelja pomažu u osiguravanju isplate šteta čak i u slučajevima kada osiguravatelj izvorno ne bi bio u mogućnosti pokriti sve troškove. To stvara povjerenje među osiguranicima i doprinosi stabilnosti cijelog tržišta osiguranja.

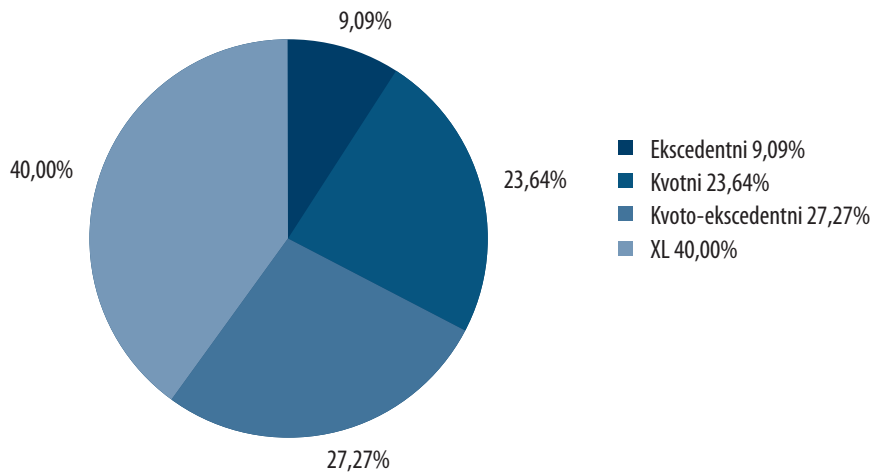
Udio premije društava za osiguranje iz Federacije BiH predat u reosiguranje iznosi 74.928.453 KM (u 2021. godini iznosio je 65.346.626 KM), što predstavlja 12,17% ukupne obračunate bruto premije (Tabela 10.1).

Posmatrano po vrstama osiguranja, najveći prenos rizika u reosiguranje je kod osiguranja imovine (O8 i O9) i kasko osiguranja (O3). Navedeno odgovara karakteristikama posla tih vrsta osiguranja i obimu preuzetih rizika.

Važan faktor stabilnosti poslovanja društva je adekvatan prenos rizika u reosiguranje. Kada je riječ o reosiguranju društva iz Federacije BiH imaju više zaključenih ugovora proporcionalnog reosiguranja u odnosu na neproporcionalno reosiguranje. Kod proporcionalnog osiguranja više je zastupljeno kvotno u odnosu na ekscedentno reosiguranje.

Struktura ugovora o reosiguranju

U kvotnom reosiguranju, koje je jednostavniji model reosiguranja, najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti. U ekscedentnom reosiguranju također najzastupljenije vrste osiguranja su osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine, te osiguranje od odgovornosti.

Društva za osiguranje najviše koriste kombinaciju kvotnog i ekscedentnog reosiguranja tzv. kvotno-ekscidentni ugovor. Od neproporcionalnih reosiguranja jedino je zastupljeno XL i to za vrstu osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila.

Društva su u 2022. godini koristila i saosiguranje kao vid zaštite od velikih šteta i to uglavnom kada su veliki rizici u pitanju.

10. Pokazatelji poslovanja

U analizi finansijskih izvještaja društava za osiguranje, primjenjuju se pokazatelji koji su specifični za djelatnost osiguranja i reosiguranja, na osnovu kojih se može vršiti ocjena poslovanja (Tabela 11.1.).

Razmjer šteta je važan pokazatelj koji odražava odnos između iznosa isplaćenih šteta, promjena rezervacija za štete, promjena ostalih tehničkih rezervi i zarađene premije osiguranja. Ovaj pokazatelj pruža uvid u to koliko je premija dovoljna za pokrivanje obaveza po ugovorima o osiguranju.

U 2022. godini, na nivou svih društava za poslove neživotnih osiguranja, razmjer šteta iznosio je 48,60% (u 2021. godini 49,11%). Ovo znači da je 48,60% ukupne zarađene premije bilo utrošeno na isplatu šteta, promjene rezervacija i ostale tehničke rezerve. Slično, za poslove životnih osiguranja, razmjer šteta iznosio je 76,59% (u 2021. godini 80,00%).

Ovi podaci ukazuju da je premija koju su društva prikupila bila dovoljna za pokrivanje obaveza po osnovu ugovora o osiguranju. Međutim, kod pojedinih društava ističe se problem s štetama i podcijenjenost rezervacija, kao i iznosi troškova pribave i administracije.

Kada se analizira razmjer šteta u poslovima neživotnih osiguranja u 2022. godini, bez uključivanja društava za reosiguranje, najveći razmjer su ostvarila društva ASA (55,96%), Vienna (53,64%) i Grawe osiguranje (53,60%). S druge strane, najmanji razmjer ostvaren je kod društava Camelija (40,86%) i Euroherc osiguranje (43,61%).

Kada je riječ o poslovima životnih osiguranja, najveći razmjer šteta ostvaren je kod društava Grawe (90,59%), Sarajevo (88,59%) i Vienna osiguranje (78,12%).

Ovi podaci ukazuju na varijaciju u upravljanju štetama i rezervacijama među društvima za osiguranje. Društva s većim razmjerom šteta možda se suočavaju s većim izazovima u upravljanju rizikom i pravilnom određivanju premija. S druge strane, društva s manjim razmjerom šteta pokazuju efikasnije upravljanje rizicima i bolje poklapanje premija s potencijalnim gubicima.

Razmjer troškova je još jedan važan pokazatelj koji se odnosi na odnos između ukupnih poslovnih rashoda (troškova pribave i uprave), ostalih osigurateljno-tehničkih izdataka i zarađene premije osiguranja.

U 2022. godini, na nivou društava za poslove neživotnih osiguranja, razmjer troškova iznosio je 52,44% (u 2021. godini 50,04%). Ovo znači da je 52,44% ukupne zarađene premije bilo

utrošeno na poslovne rashode, ostale izdatke i administrativne troškove. Slično tome, za poslove životnih osiguranja, razmjer troškova iznosio je 34,75% (u 2021. godini 34,70%).

Navedeni podaci ukazuju da društva za osiguranje dio troškova pribave i administracije pokrivaju iz dijela tehničke premije. Ovo može imati direktan utjecaj na dostatnost tehničkih rezervi i ažurnost u isplati šteta, odnosno na izmirivanje obaveza prema osiguranicima.

Kada se analizira razmjer troškova u poslovima neživotnih osiguranja u 2022. godini, bez uključivanja društava za reosiguranje, najveći razmjer su ostvarila društva za osiguranje Vienna (78,18%), Camelija (64,54%), Central (58,99%) i Uniqa osiguranje (58,79%). S druge strane, najmanji razmjer ostvaren je kod društava Euroherc (45,90%) i Adriatic osiguranje (46,56%).

Kada je riječ o poslovima životnih osiguranja, najveći razmjer troškova ostvaren je kod društava Triglav (45,43%) i Uniqa osiguranje (39,70%).

Ovi podaci ukazuju na varijaciju u upravljanju troškovima među društvima za osiguranje. Društva s većim razmjerom troškova pribave i administracije mogu se suočavati s izazovima u efikasnosti poslovanja i održavanju konkurentnosti. S druge strane, društva s nižim razmjerom troškova pokazuju bolju optimizaciju poslovnih procesa i kontrolu troškova.

Kombinirani omjer je pokazatelj koji ukazuje na rezultat poslovanja društava za osiguranje prije uključivanja prihoda od ulaganja sredstava. Ovaj omjer se dobiva zbrajanjem razmjera šteta i razmjera troškova.

Za neživotna osiguranja u 2022. godini, kombinirani omjer iznosio je 101,04% (u 2021. godini 99,15%). To znači da su društva za osiguranje u prosjeku ostvarila mali gubitak na poslovima neživotnih osiguranja. Kada društvo za osiguranje ostvaruje dobit, a kombinirani omjer je blizu ili veći od 100%, to ukazuje da se osiguravatelji oslanjaju na prihod od finansijskih ulaganja, a ako taj prihod nije dovoljan, na vlastiti kapital i rezerve.

Kada se analiziraju neživotna osiguranja izuzev društava za reosiguranje u 2022. godini, nekoliko društava je imalo kombinirani omjer veći od 100%. Ta društva su Vienna (131,82%), ASA (114,71%), Central (107,55%), Triglav (106,38%), Camelija (105,40%), Uniqa (105,29%), Sarajevo (104,56%), Croatia (101,57%) i Grawe osiguranje (100,68%). Samo su društva Adriatic (93,36%) i Euroherc osiguranje (89,51%) iskazala kombinirani omjer ispod 100%, što ukazuje na relativno povoljno poslovanje u tom razdoblju.

Kada je riječ o poslovima životnih osiguranja, sva društva, osim Croatia (86,98%) i Adriatic osiguranja (94,41%), iskazala su kombinirani omjer veći od 100%. Najveći kombinirani omjer su ostvarila društva Grawe (121,88%) i Triglav osiguranje (119,41%).

Ovi podaci ukazuju na potrebu za većom efikasnošću u poslovanju društava za osiguranje, kako bi se smanjili gubici i osigurala stabilnost poslovanja. Društva s visokim kombiniranim omjerom mogu se suočiti s izazovima u generiranju dobiti iz osnovne djelatnosti osiguranja i moraju se osloniti na alternativne izvore prihoda kao što su prihodi od ulaganja.

Rezultat ulaganja je pokazatelj koji odražava ostvarenje profita po osnovu ulaganja sredstava. Izračunava se kao odnos prihoda od ulaganja umanjениh za troškove ulaganja i zarađene premije.

U 2022. godini, na razini društava za poslove neživotnih osiguranja, rezultat ulaganja iznosio je 5,92% (u 2021. godini 5,78%). Ovo ukazuje na ostvarenje profita po osnovu ulaganja sredstava u neživotnim osiguranjima. Kada je riječ o poslovima životnih osiguranja, rezultat ulaganja iznosio je 14,07% (u 2021. godini 19,08%). Ovi podaci također ukazuju na ostvarenje profita po osnovu ulaganja sredstava, ali s manjim postotkom u usporedbi s neživotnim osiguranjima. Kada se analiziraju društva za poslove neživotnih osiguranja bez uključenog društva za reosiguranje u 2022. godini, najveći rezultat ulaganja ostvaren je kod društava Vienna (26,22%), ASA (13,30%) i Grawe osiguranje (6,88%). S druge strane, najmanji rezultat ulaganja iskazan je kod društava Croatia (-0,18%), Camelija (0,22%) i Triglav osiguranje (1,05%). Ovi podaci odražavaju različite razine uspješnosti u ostvarivanju profita po osnovu ulaganja među različitim društvima.

Kada je riječ o poslovima životnih osiguranja, najveći rezultat ulaganja iskazan je kod društava Grawe (19,65%) i Vienna osiguranje (12,30%), dok je najmanji rezultat ostvaren kod društva Sarajevo osiguranja (0,65%).

Navedeni rezultati ukazuju na ostvarenje profita svih društava po osnovu ulaganja sredstava u neživotnim i životnim osiguranjima, s izuzetkom Croatia osiguranja na neživotnim osiguranjima.

Rentabilnost vlastitih sredstava ili povrat na uloženi kapital (ROE) je odnos između ostvarene neto dobiti i vlastitih sredstava (dionički kapital, zakonske, statutarne i revalorizacijske rezerve, akumulirana dobit i dobit tekućeg perioda, umanjeno za vlastite dionice i gubitak) i pokazuje koliko 100 novčanih jedinica vlastitih sredstava donosi dobiti.

U 2022. godini, rentabilnost vlastitih sredstava za poslove neživotnih osiguranja iznosila je 15,06% (u 2021. godini 24,02%), dok je za poslove životnih osiguranja iznosila 9,22% (u 2021. godini 4,80%). Ovi podaci ukazuju na povrat koji je ostvaren na uloženi kapital u oba sektora osiguranja.

Kada se analiziraju društva za poslove neživotnih osiguranja u 2022. godini, najveći povrat na uloženi kapital ostvarila su društva Adriatic (17,22%) i Euroherc osiguranje (15,06%). S druge strane, najniži povrat na uloženi kapital iskazan je kod društva Vienna osiguranje (0,66%). Ovi rezultati prikazuju različite razine uspješnosti u ostvarivanju dobiti u odnosu na uloženi kapital među različitim društvima.

Kod poslova životnih osiguranja, najveći povrat na uloženi kapital ostvarilo je društvo Croatia osiguranje (9,85%), dok je najniži povrat ostvarilo društvo Sarajevo osiguranje (0,08%). Navedeni podaci ukazuju na rentabilnost vlastitih sredstava društava za osiguranje u oba sektora, s tim da se mogu primijetiti značajne promjene u rentabilnosti između 2021. i 2022. godine.

Povrat na uloženu imovinu (ROA) je odnos između ostvarene neto dobiti i ukupne aktive društava i pokazuje koliko 100 novčanih jedinica ukupnih sredstava (aktiva) donosi neto dobiti.

U 2022. godini, povrat na uloženu imovinu iz poslova neživotnih osiguranja iznosio je 4,41% (u 2021. godini 6,29%), dok je za poslove životnih osiguranja iznosio 0,61% (u 2021. godini 0,48%). Ovi podaci ukazuju na efikasnost u korištenju ukupne imovine za generiranje neto dobiti u oba sektora osiguranja.

Analizirajući društva za poslove neživotnih osiguranja u 2022. godini, najveći povrat na uloženu imovinu ostvarila su društva Euroherc (6,98%), Adriatic (6,28%) i ASA osiguranje (3,74%). S druge strane, najniži povrat na uloženu imovinu iskazan je kod društva Croatia osiguranje (0,39%).

Kod poslova životnih osiguranja, najveći povrat na uloženu imovinu ostvarilo je društvo Adriatic osiguranje (2,87%), dok je najniži povrat ostvarilo društvo Sarajevo osiguranje (0,03%). Navedeni podaci pružaju uvid u efikasnost upravljanja imovinom društava za osiguranje te njihovu sposobnost generiranja dobiti na temelju ukupne imovine.

Na dan 31.12.2022. godine, kod društava za osiguranje koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja, koeficijent likvidnosti kretao se u rasponu od 2,35 do 108.040,11. Nijedno društvo nije iskazalo koeficijent likvidnosti manji od 1. Koeficijent likvidnosti je odnos između vrijednosti likvidnih sredstava (novac i druga sredstva koja se lako mogu pretvoriti u novac) i dospjelih obaveza društva. Ovi podaci ukazuju na sposobnost društava za osiguranje da izvrše svoje dospjele obveze plaćanja.

Kod društava za osiguranje životnih osiguranja, koeficijent likvidnosti na isti datum kretao se u rasponu od 26,25 do 635.761,45. Ovi podaci pružaju informaciju o likvidnosti društava za osiguranje životnih osiguranja i njihovoj sposobnosti da izvrše dospjele obveze. Važno je napomenuti da se koeficijent likvidnosti može razlikovati među društvima, a visoke vrijednosti mogu ukazivati na dobru likvidnost i sposobnost podmirenja obveza.

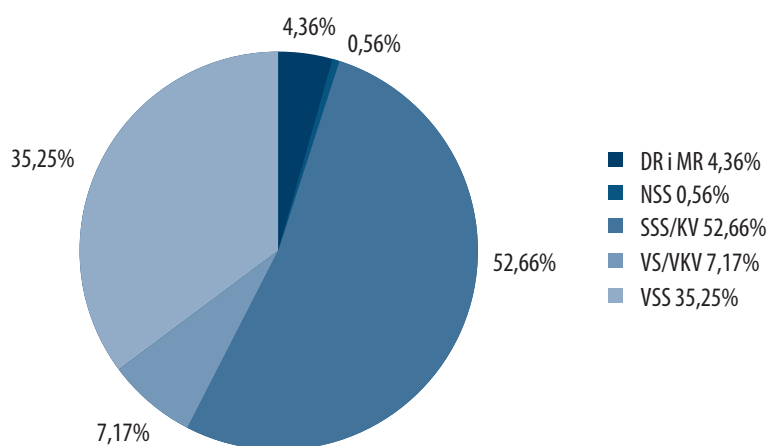
11. Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih

Prema podacima dostupnim na dan 31.12.2022. godine, u sektoru osiguranja (uključujući 11 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje), broj zaposlenika iznosio je 3.027. Usporedno s prethodnom godinom, broj zaposlenika je smanjen za 0,56% ili 17 zaposlenika. U 2021. godini broj zaposlenika iznosio je 3.044, dok je u 2020. godini bio 3.083.

Kada je riječ o kvalifikacijskoj strukturi zaposlenika u sektoru osiguranja, najveći udio pripada zaposlenicima sa srednjom stručnom spremom, koji čine 53,15% od ukupnog broja zaposlenika. Zaposlenici s visokom stručnom spremom čine 34,59% ukupnog broja zaposlenika.

Ovi podaci pružaju uvid u veličinu radne snage u sektoru osiguranja te kvalifikacijsku strukturu zaposlenika s obzirom na razinu obrazovanja.

Kvalifikaciona struktura uposlenih

12. Aktivnosti u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

U izvještajnom periodu, u dijelu provođenja mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u sektoru osiguranja Federacije BiH, značajno je napomenuti sljedeće aktivnosti:

Agencija za nadzor je kao član Radne grupe za izradu dopune Procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini za period 2022-2024. godina i Akcionog plana za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini za period 2022-2024, aktivno učestvovala u izradi navedene Procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini za sektor osiguranja.

U svrhu analize tržišta osiguranja u Federaciji BiH obveznici provođenja mjera SPN/FTA su u izvještajnom periodu po zahtjevu Agencije za nadzor dostavili popunjen Upitnik o provođenju mjera propisanih zakonom o SPNFT, kao i statističke podatke za period 2017-2022.

Agencija za nadzor je učestvovala na državnom treningu 5. kruga za predstavnike institucija i Agencija BiH, održanom u Sarajevu, kao prvi korak pripreme za evaluaciju BiH od strane Moneyval Komiteta Vijeća Evrope za procjenu mjera protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Komitet prati stepen usklađenosti mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma sa osnovnim međunarodnim standardima za suzbijanje pranja novca i finansiranja terorizma (FATF standardi) i efikasnost njihove implementacije.

U vezi sa predstojećom evaluacijom Bosne i Hercegovine (septembar/oktobar 2023), po zahtjevu Moneyval-a popunjen je i dostavljen Upitnik za ocjenu tehničke usklađenosti sektora osiguranja sa 40 FATF preporuka.

Agencija za nadzor je u decembru 2022. godine učestvovala na Konferenciji o SPN/FTA, koja je održana u Sarajevu u organizaciji Ministarstva sigurnosti BiH i OSCE-a, u saradnji sa njemačkim društvom za međunarodnu saradnju – GIZ u okviru Globalnog programa "Borba protiv ilegalnih finansijskih tokova".

13. Potrebne mjere

Na osnovu analize i ocjene stanja sektora osiguranja u izvještajnom periodu, a u cilju jačanja i postizanja stabilnosti tržišta osiguranja u budućem periodu potrebno je:

1. provoditi aktivnosti na implementaciji Zakona o osiguranju, usaglašavanje sa direktivama EU, Međunarodnim standardima supervizije i Principima međunarodnog udruženja supervizora u osiguranju (IAIS principi), s ciljem poboljšanja kvaliteta i transparentnosti poslovanja društva,
2. povećati odgovornosti članova uprave i nadzornih odbora društava,
3. vršiti dodatni nadzor izvršenja naloga Agencije za nadzor,
4. jačati sistem internih kontrola i funkciju interne revizije u društvima za osiguranje,
5. nastaviti aktivnosti na edukaciji i pripremi za primjenu novog metodološkog okvira za upravljanje rizicima koji između ostalog predviđa obavezu društava za osiguranje i reosiguranje da adekvatno procjenjuju i upravljaju svojim rizicima,
6. kontinuirano provoditi nadzor u dijelu rješavanja i isplate šteta osiguranicima i oštećenicima,
7. kontinuirano provoditi nadzor nad potpunom primjenom tarife i uvjeta za obavezno osiguranje motornih vozila, odnosno primjenom bonus – malus sistem, te tarifa i uvjeta za druge vrste osiguranja,
8. usaglasiti visine ostvarenih troškova poslovanja sa iznosom režijskog dodatka propisanog internim aktom društva kroz smanjenje troškova poslovanja,
9. pratiti nivo kapitala adekvatno obimu i vrsti poslova osiguranja koje društvo obavlja u odnosu na rizike kojima je izloženo,
10. obezbjediti adekvatne podatke o potencijalnim osiguranicima i imovini koja je predmet osiguranja, u okviru aktivnosti na sprečavanju prevara u osiguranju,
11. provoditi dodatne aktivnosti na informisanju ugovornih organa u provođenju postupaka javnih nabavki koji se odnose na usluge osiguranja imovine i lica,
12. nastaviti provođenje aktivnosti izgradnje/unapređenja integralnog informacionog sistema Agencije za nadzor kao preduslova preventivnog i efikasnijeg nadzora učesnika na tržištu osiguranja,
13. unaprijediti funkciju nadzora kadrovskim jačanjem, kontinuiranom edukacijom i stručnim osposobljavanjem zaposlenika Agencije za nadzor posebno u segmentu aktuarstva, upravljanja rizicima i revizije,
14. educirati i informisati potencijalne osiguranike čime se doprinosi jačanju povjerenja u industriju osiguranja,
15. uspostaviti veću saradnju sa ostalim nadzornim i kontrolnim institucijama u Bosni i Hercegovini, organima uprave na državnom i entitetskim nivou, kao i nadzornim tijelima u industriji osiguranja iz okruženja.

Broj: _____

Sarajevo, _____ 2023. godine

Tabelarni pregledi

Pregled društava za osiguranje u Federaciji BiH

Tabela 1.1.

Naziv društva	Sjedište
ADRIATIC OSIGURANJE	SARAJEVO
ASA OSIGURANJE	SARAJEVO
BOSNA REOSIGURANJE	SARAJEVO
DD ZA OSIGURANJE "CAMELIJA"	BIHAĆ
CENTRAL OSIGURANJE	SARAJEVO
CROATIA OSIGURANJE	MOSTAR
EUROHERC OSIGURANJE	SARAJEVO
GRAWE OSIGURANJE	SARAJEVO
SARAJEVO OSIGURANJE	SARAJEVO
TRIGLAV OSIGURANJE	SARAJEVO
UNIQA OSIGURANJE	SARAJEVO
VIENNA OSIGURANJE	SARAJEVO
Društva za osiguranje kojima je oduzeto odobrenje za rad ili je pokrenut postupak likvidacije	Sjedište
LOK OSIGURANJE	SARAJEVO
LIDO OSIGURANJE	SARAJEVO
BOSANSKO-NJEMAČKO OSIGURANJE	TUZLA
HERCEGOVINA OSIGURANJE	MOSTAR
Podružnice/filijale društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj	
AURA OSIGURANJE	Filijala Sarajevo
BRČKO GAS OSIGURANJE	Filijala Tuzla
DRINA OSIGURANJE	Filijala Tuzla
DUNAV OSIGURANJE	Filijala Sarajevo
EUROS OSIGURANJE	Filijala Sarajevo
MIKROFIN OSIGURANJE	Filijala Tuzla
PREMIUM OSIGURANJE	Filijala Sarajevo
WIENER OSIGURANJE	Filijala Sarajevo

Pregled isplaćenih šteta Zaštitnog fonda F BiH

Tabela 2.1.

KM

Redni broj	Odštetni zahtjevi	Godina				Index
		2019.	2020.	2021.	2022.	2022/2021
1.	Broj isplaćenih odštetnih zahtjeva	835	745	680	538	79,12
2.	Vrijednost isplaćenih odštetih zahtjeva	3.940.470	3.201.542	2.778.637	2.603.175	93,69

PREMIJA OSIGURANJA

za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 3.1.

KM

R.br.	Društva za osiguranje	Životna osiguranja												FBiH + RS			
		Neživotna osiguranja						FBiH						Ukupno		Neživotno i životno osiguranje	
		RS			RS			Premija			Premija			Ukupna premija		Učesće	
		I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2022	%
1.	ADRIATIC	61.407.854	65.966.707	6.677.269	68.034.165	72.643.976	6.219.385	7.743.144	68.090	60.975	6.287.475	7.804.119	74.321.640	80.448.095	13,1%	108,2%	
2.	ASA	37.135.085	41.520.389	9.382.734	45.462.206	50.903.123	0	0	0	0	0	0	45.462.206	50.903.123	8,3%	112,0%	
3.	CAMELIJA	15.164.716	17.311.256	1.777.455	16.193.011	19.088.711	0	0	0	0	0	0	16.193.011	19.088.711	3,1%	117,9%	
4.	CENTRAL	40.989.966	42.563.871	3.977.328	44.967.294	47.903.518	0	0	0	0	0	0	44.967.294	47.903.518	7,8%	106,5%	
5.	CROATIA	33.482.760	33.634.984	1.689.930	35.172.690	35.695.595	3.959.441	3.695.778	117.677	112.059	4.077.118	3.807.837	39.249.808	39.503.432	6,4%	100,6%	
6.	EUROHERC	57.450.789	60.954.116	7.421.454	64.872.243	68.970.115	0	0	0	0	0	0	64.872.243	68.970.115	11,2%	106,3%	
7.	GRAWE	25.959.544	25.759.018	0	25.959.544	25.759.018	30.521.351	32.030.129	0	0	30.521.351	32.030.129	56.480.895	57.789.147	9,4%	102,3%	
8.	SARAJEVO	56.283.010	58.480.939	3.931.947	4.230.297	62.711.236	3.211.526	3.833.072	0	0	3.211.526	3.833.072	63.426.483	66.544.308	10,8%	104,9%	
9.	TRIGLAV	32.831.275	39.065.473	140.798	184.631	32.972.073	22.460.695	26.336.193	5.212.886	4.202.868	27.673.581	30.539.061	60.645.654	69.789.165	11,3%	115,1%	
10.	UNIQA	25.242.933	24.981.703	5.496.992	30.739.925	30.815.227	28.104.356	29.115.891	12.455.942	14.425.090	40.560.298	43.540.981	71.300.223	74.356.208	12,1%	104,3%	
11.	VIENNA	662.900	1.103.264	274.770	937.670	1.398.636	25.858.262	29.258.692	9.076.338	9.542.873	34.934.600	38.801.565	35.872.270	40.200.201	6,5%	112,1%	
Društva iz FBiH		386.610.832	411.341.720	38.914.946	425.525.778	455.139.259	120.335.016	132.012.899	26.930.933	28.343.865	147.265.949	160.356.764	572.791.727	615.496.023	100,0%	107,5%	
1.	AURA	10.541.533	11.671.960	0	10.541.533	11.671.960	0	0	0	0	0	0	10.541.533	11.671.960	19,1%	110,7%	
2.	BRČKO GAS	4.713.681	3.927.864	3.927.864	4.713.681	3.927.864	0	0	0	0	0	0	4.713.681	3.927.864	6,4%	83,3%	
3.	DRINA	2.543.983	2.473.807	2.473.807	2.543.983	2.473.807	0	0	0	0	0	0	2.543.983	2.473.807	4,1%	97,2%	
4.	DUNAV	8.461.470	9.813.574	9.813.574	8.461.470	9.813.574	0	0	0	0	0	0	8.461.470	9.813.574	16,1%	116,0%	
5.	EUROS	2.151.629	1.930.896	1.930.896	2.151.629	1.930.896	0	0	0	0	0	0	2.151.629	1.930.896	3,2%	89,7%	
6.	GARANT	435.137	0	0	435.137	0	0	0	0	0	0	0	435.137	0	0,0%	0,0%	
7.	MIKROFIN	5.774.773	6.851.613	6.851.613	5.774.773	6.851.613	0	0	0	0	0	0	5.774.773	6.851.613	11,2%	118,6%	
8.	PREMIUM	5.180.959	7.025.585	7.025.585	5.180.959	7.025.585	0	0	0	0	0	0	5.180.959	7.025.585	11,5%	135,6%	
9.	WIENER	12.505.957	16.051.371	16.051.371	12.505.957	16.051.371	1.201.725	1.228.157	1.228.157	1.201.725	1.228.157	1.228.157	13.707.682	17.279.528	28,3%	126,1%	
Podr. Društva iz RS		52.309.122	59.746.670	59.746.670	52.309.122	59.746.670	1.201.725	1.228.157	1.228.157	1.201.725	1.228.157	1.228.157	53.510.847	60.974.827	100,0%	113,9%	

PREMIJA OSIGURANJA

za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 3.2.

KM

Šifra osig.	Vrsta osiguranja/rizika	Društva iz F BiH u F BiH						Društva iz F BiH u RS						UKUPNO			
		Premija		Udjeli		Indeks		Premija		Udjeli		Indeks		Ukupna premija		Indeks	
		I-XII-2021	I-XII-2022	2021	2022	22/21	2022	I-XII-2021	I-XII-2022	2021	2022	22/21	2022	I-XII-2021	I-XII-2022	22/21	22/21
01	Osiguranje od nezgode	32.601.474	32.536.561	8,4%	7,9%	99,8%	3.050.083	3.229.329	7,8%	8,3%	105,9%	35.651.557	35.765.890	100,3%			
02	Zdravstveno osiguranje	9.053.429	12.834.437	2,3%	3,1%	141,8%	1.130.225	1.602.847	2,9%	4,1%	141,8%	10.183.654	14.437.284	141,8%			
03	Osiguranje cestovnih vozila	55.936.400	62.965.734	14,5%	15,3%	112,6%	7.046.914	8.021.370	18,1%	20,6%	113,8%	62.983.314	70.987.104	112,7%			
04	Osiguranje tračnih vozila	0	0	0,0%	0,0%		0	0	0,0%	0,0%		0	0				
05	Osiguranje zračnih letjelica	1.697	1.950	0,0%	0,0%	114,9%	0	0	0,0%	0,0%		1.697	1.950	114,9%			
06	Osiguranje plovila	9.986	10.346	0,0%	0,0%	103,6%	0	0	0,0%	0,0%		9.986	10.346	103,6%			
07	Osiguranje robe u prevozu	2.015.814	2.575.467	0,5%	0,6%	127,8%	236.967	222.398	0,6%	0,6%	93,9%	2.252.781	2.797.865	124,2%			
08	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	22.773.553	24.899.252	5,9%	6,1%	109,3%	2.421.191	2.704.542	6,2%	6,9%	111,7%	25.194.744	27.603.794	109,6%			
09	Ostala osiguranja imovine	16.536.184	16.488.972	4,3%	4,0%	99,7%	1.246.403	1.542.131	3,2%	4,0%	123,7%	17.782.587	18.031.103	101,4%			
10	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	228.376.497	237.159.562	59,1%	57,7%	103,8%	22.782.135	25.299.777	58,5%	65,0%	111,1%	251.158.632	262.459.339	104,5%			
11	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	29.267	28.194	0,0%	0,0%	96,3%	3.788	4.024	0,0%	0,0%	106,2%	33.055	32.218	97,5%			
12	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	23.482	25.163	0,0%	0,0%	107,2%	1.126	1.656	0,0%	0,0%	147,1%	24.608	26.819	109,0%			
13	Ostala osiguranja od odgovornosti	8.562.665	10.889.572	2,2%	2,6%	127,2%	648.257	702.573	1,7%	1,8%	108,4%	9.210.922	11.592.145	125,9%			
14	Osiguranje kredita	5.765.752	4.947.099	1,5%	1,2%	85,8%	0	0	0,0%	0,0%		5.765.752	4.947.099	85,8%			
15	Osiguranje jemstava	308.546	399.134	0,1%	0,1%	129,4%	35.076	54.345	0,1%	0,1%	154,9%	343.622	453.479	132,0%			
16	Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	3.138.202	3.905.093	0,8%	0,9%	124,4%	100.403	117.252	0,3%	0,3%	116,8%	3.238.605	4.022.345	124,2%			
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	122.880	82.810	0,0%	0,0%	67,4%	19.850	43.610	0,1%	0,1%	219,7%	142.730	126.420	88,6%			
18	Osiguranje pomoći	1.355.005	1.592.374	0,4%	0,4%	117,5%	192.528	251.684	0,5%	0,6%	130,7%	1.547.533	1.844.058	119,2%			
	Neživotno osiguranje	386.610.833	411.341.720			106,4%	38.914.946	43.797.538			112,5%	425.525.779	455.139.258	107,0%			
19.01-04	Životno osiguranje	108.008.983	117.635.560	89,8%	89,1%	108,9%	22.810.579	23.931.070	84,7%	88,9%	104,9%	130.819.562	141.566.630	108,2%			
19.05-09	Životno osiguranje - ugovaratelj snosi rizik ulaganja	112.616	487.886	0,1%	0,4%	433,2%	109.410	638.669	0,4%	2,4%	583,7%	222.026	1.126.555	507,4%			
19.20-29	Rente	124.528	314.519	0,1%	0,2%	252,6%	200	480	0,0%	0,0%	240,0%	124.728	314.999	252,5%			
19.30-39	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	12.088.888	13.574.933	10,0%	10,3%	112,3%	4.010.744	3.773.646	14,9%	14,0%	94,1%	16.099.632	17.348.579	107,8%			
19.99	Ostala životna osiguranja	0	0	0,0%	0,0%		0	0	0,0%	0,0%		0	0				
	Životno osiguranje	120.335.015	132.012.898			109,7%	26.930.933	28.343.865			105,2%	147.265.948	160.356.763	108,9%			
	Svega Neživotno i Životno osiguranje	506.945.848	543.354.618			107,2%	65.845.879	72.141.403			107,5%	572.791.727	615.496.021	107,5%			

Bilansna struktura na dan 31.12.2022. godine

Tabela 4.1.

AKTIVA						KM
Opis pozicije	31.12.2021. godine	Učešće	31.12.2022. godine	Učešće	Indeks 22/21	
Nematerijalna imovina	9.864.090	0,60%	10.061.180	0,59%	102,00%	
Materijalna imovina	170.975.135	10,47%	170.402.480	9,93%	99,67%	
Ulaganja	1.034.775.680	63,39%	1.088.766.863	63,47%	105,22%	
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	171.961.081	10,53%	193.765.002	11,30%	112,68%	
Odgodena porezna imovina	21.102	0,00%	1.121.003	0,07%	5312,31%	
Potraživanja	67.495.054	4,13%	75.289.652	4,39%	111,55%	
Ostala imovina	108.024.714	6,62%	95.264.102	5,55%	88,19%	
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	69.212.905	4,24%	80.757.409	4,71%	116,68%	
UKUPNO	1.632.329.761	100,00%	1.715.427.691	100,00%	105,09%	

PASIVA						KM
Opis pozicije	31.12.2021. godine	Učešće	31.12.2022. godine	Učešće	Indeks 22/21	
Kapital i rezerve	349.816.557	21,43%	356.355.739	20,77%	101,87%	
Tehničke rezerve	1.191.226.694	72,98%	1.253.891.831	73,09%	105,26%	
Ostale rezerve	5.097.283	0,31%	5.171.291	0,30%	101,45%	
Odgodena porezna obveza	1.094.055	0,07%	801.868	0,05%	73,29%	
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	0	0,00%	0	0,00%		
Financijske obveze	15.175.947	0,93%	21.078.588	1,23%	138,89%	
Ostale obveze	44.880.480	2,75%	48.813.909	2,85%	108,76%	
Odgodeno plaćanje troškova i prihodi budućeg perioda	25.038.744	1,53%	29.314.467	1,71%	117,08%	
UKUPNO	1.632.329.760	100,00%	1.715.427.693	100,00%	105,09%	

Struktura bilansne sume na dan 31.12.2022. godine

Tabela 4.2.

AKTIVA						KM	
Opis pozicije	NEŽIVOT		ŽIVOT		REOSIGURANJE		
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	
Nematerijalna imovina	7.241.489	0,95%	2.799.384	0,37%	20.307	0,0%	
Materijalna imovina	138.450.782	18,19%	28.620.990	3,77%	3.330.708	1,7%	
Ulaganja	389.954.581	51,25%	644.383.591	84,84%	54.428.691	27,9%	
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	59.253.679	7,79%	19.593.801	2,58%	114.917.522	59,0%	
Odgođena porezna imovina	99.612	0,01%	1.021.391	0,13%	0	0,0%	
Potraživanja	59.666.937	7,84%	4.745.828	0,62%	10.876.887	5,6%	
Ostala imovina	41.746.705	5,49%	47.239.718	6,22%	6.277.679	3,2%	
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	64.517.702	8,48%	11.165.869	1,47%	5.073.838	2,6%	
UKUPNO	760.931.487	100,00%	759.570.572	100,00%	194.925.632	100,0%	

PASIVA						KM	
Opis pozicije	NEŽIVOT		ŽIVOT		REOSIGURANJE		
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	
Kapital i rezerve	244.481.315	32,13%	77.087.650	10,15%	34.786.774	17,8%	
Tehničke rezerve	442.444.443	58,15%	663.429.577	87,34%	148.017.811	75,9%	
Ostale rezerve	3.996.425	0,53%	950.497	0,13%	224.369	0,1%	
Odgođena porezna obveza	789.908	0,10%	11.960	0,00%	0	0,0%	
Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%	
Financijske obveze	14.916.138	1,96%	6.162.450	0,81%	0	0,0%	
Ostale obveze	31.450.639	4,13%	7.987.797	1,05%	9.375.473	4,8%	
Odgođeno plaćanje troškova i prihodi budućeg perioda	22.852.619	3,00%	3.940.641	0,52%	2.521.207	1,3%	
UKUPNO	760.931.487	100,00%	759.570.572	100,00%	194.925.634	100,0%	

Obaveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja na dan 31.12.2020. godine

Tabela 4.3.

KM

Naziv društva	NEŽIVOT			ŽIVOT			UKUPNO		
	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21
ADRIATIC	0	11.545		0	0		0	11.545	
ASA	0	1.386		0	0		0	1.386	
BOSNA RE	2.169.806	621.754	28,65%	0	0		2.169.806	621.754	28,65%
CAMELIJA	0	0		0	0		0	0	
CENTRAL	0	0		0	0		0	0	
CROATIA	13.619	32.286	237,07%	932	0	0,00%	14.551	32.286	221,88%
EUROHERC	0	6.299		0	0		0	6.299	
GRAWE	0	0		0	0		0	0	
SARAJEVO	0	63.811		0	2.181		0	65.992	
TRIGLAV	168.334	132.434	78,67%	331.482	380.405	114,76%	499.816	512.839	102,61%
UNIQA	0	0		1.364.441	359.042	26,31%	1.364.441	359.042	26,31%
VIENNA	1.550	0	0,00%	33	4.670	14151,52%	1.583	4.670	295,01%
UKUPNO	2.353.309	869.515	36,95%	1.696.888	746.298	43,98%	4.050.197	1.615.813	39,89%

Kapital i tehničke rezerve na dan 31.12.2022. godine

Tabela 4.4.

KM

Naziv društva	NEŽIVOT			ŽIVOT			UKUPNO		
	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21
ADRIATIC	89.282.232	95.730.233	107,22%	23.300.147	28.208.058	121,06%	112.582.379	123.938.291	110,09%
ASA	49.814.167	56.995.784	114,42%	0	0		49.814.167	56.995.784	114,42%
BOSNA RE	166.136.670	182.804.585	110,03%	0	0		166.136.670	182.804.585	110,03%
CAMELIJA	22.602.872	23.835.070	105,45%	0	0		22.602.872	23.835.070	105,45%
CENTRAL	39.266.887	42.266.711	107,64%	0	0		39.266.887	42.266.711	107,64%
CROATIA	72.443.325	70.434.103	97,23%	34.569.356	32.855.480	95,04%	107.012.681	103.289.583	96,52%
EUROHERC	108.144.713	119.575.699	110,57%	0	0		108.144.713	119.575.699	110,57%
GRAWE	68.316.357	69.800.630	102,17%	191.940.713	193.988.213	101,07%	260.257.070	263.788.843	101,36%
SARAJEVO	96.079.542	94.671.935	98,53%	21.547.580	24.529.867	113,84%	117.627.122	119.201.802	101,34%
TRIGLAV	64.595.563	64.302.604	99,55%	71.643.466	84.969.325	118,60%	136.239.029	149.271.929	109,57%
UNIQA	39.961.141	40.250.603	100,72%	183.410.496	180.886.159	98,62%	223.371.637	221.136.762	99,00%
VIENNA	8.527.611	9.062.386	106,27%	189.460.413	195.080.125	102,97%	197.988.024	204.142.511	103,11%
UKUPNO	825.171.080	869.730.343	105,40%	715.872.171	740.517.227	103,44%	1.541.043.251	1.610.247.570	104,49%

Ulaganja sredstava garantnog / jamstvenog fonda na dan 31.12.2022. godine

Tabela 5.1.

Iznosi izraženi u 000 KM

Vrsta Ulaganja	NEŽIVOTNO OSIGURANJE					ŽIVOTNO OSIGURANJE			
	31.12.2021. godine		31.12.2022. godine			31.12.2021. godine		31.12.2022. godine	
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Odnosi se na poslove reosiguranja	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće
Obveznice	4.109	1,84%	8.274	3,47%	19,34%	3.127	4,10%	3.377	4,26%
Dionice	13.625	6,12%	13.512	5,67%	31,83%	613	0,80%	2.078	2,62%
Zajmovi	4.081	1,83%	3.735	1,57%	0,00%	324	0,42%	274	0,35%
Nekretnine i druga prava na nekretnini	45.121	20,26%	45.491	19,09%	7,57%	15.451	20,25%	16.666	21,03%
Nenamjenski depoziti u bankama sa sjedištem u BiH	29.853	13,40%	18.213	7,64%	59,64%	16.330	21,40%	13.430	16,95%
Udjeli investicijskih fondova i dionice investicijskih fondova koji su registrirani u BiH	721	0,32%	721	0,30%	94,11%	0	0,00%	453	0,57%
Sredstva na računima društva kod poslovnih banaka	17.946	8,06%	17.820	7,48%	3,04%	11.656	15,27%	6.827	8,62%
Vrijednosni papiri čiji je izdavač država članica Europske unije ili njihova centralna banka, odnosno vrijednosni papiri za koje garantira neki od navedenih subjekata	0	0,00%	0	0,00%		1.434	1,88%	0	0,00%
Obveznice i drugi dužnički vrijednosni papiri kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u zemljama članicama EU	0	0,00%	1.048	0,44%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Dionice s kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u zemljama članicama EU	27	0,01%	22	0,01%	100,00%	0	0,00%	0	0,00%
Depozit kod banaka po članku 31. Pravilnika	39.905	17,92%	50.905	21,36%	2,75%	18.700	24,51%	20.750	26,19%
Izdvojena sredstva u fond Biroa zelene karte u BiH	7.226	3,24%	7.437	3,12%	0,00%				
Ostala ulaganja predviđena Pravilnikom o uvjetima i načinu deponiranja i ulaganja društva	60.094	26,98%	71.108	29,84%	15,57%	8.676	11,37%	15.376	19,41%
Ukupno uložena sredstva	222.707	100,00%	238.285	100,00%	14,24%	76.310	100,00%	79.232	100,00%
Ukupno obračunata sredstva	203.728		224.797		13,40%	70.677		77.748	

Ulaganja sredstava tehničkih rezervi / pričuva na dan 31.12.2022. godine

Tabela 5.2.

Iznosi izraženi u 000 KM

Vrsta Ulaganja	NEŽIVOTNO OSIGURANJE					ŽIVOTNO OSIGURANJE			
	31.12.2021. godine		31.12.2022. godine			31.12.2021. godine		31.12.2022. godine	
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Udio reosiguranja	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće
Obveznice	25.574	5,99%	29.003	6,60%	30,19%	2.320	12,67%	3.090	16,15%
Dionice	17.570	4,12%	17.666	4,02%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Zajmovi	4.791	1,12%	4.875	1,11%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Nekretnine i druga prava na nekretnini	128.176	30,02%	127.892	29,10%	1,86%	0	0,00%	0	0,00%
Nenamjenski depoziti u bankama sa sjedištem u BiH	133.716	31,32%	128.667	29,27%	18,44%	2.450	13,38%	6.845	35,77%
Udjeli investicijskih fondova i dionice investicijskih fondova koji su registrirani u BiH	2.640	0,62%	3.122	0,71%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Sredstva na računima društva kod poslovnih banaka	40.356	9,45%	28.830	6,56%	19,89%	13.541	73,95%	8.149	42,58%
Razgraničeni troškovi pribave osiguranja izračunati sukladno podzakonskim aktima	34.261	8,03%	39.044	8,88%	6,26%				
Vrijednosni papiri čiji je izdavač država članica Europske unije ili njihova centralna banka, odnosno vrijednosni papiri za koje garantira neki od navedenih subjekata	10.080	2,36%	12.573	2,86%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Obveznice i drugi dužnički vrijednosni papiri kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u zemljama članicama EU	3.281	0,77%	3.999	0,91%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Dionice s kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u zemljama članicama EU	8.874	2,08%	8.575	1,95%	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Ulaganja uz suglasnost Agencije za nadzor osiguranja FBiH (članak 35. Pravilnika)	17.603	4,12%	35.309	8,03%	1,19%	0	0,00%	1.055	5,51%
Ukupno uložena sredstva	426.923	100,00%	439.554	100,00%	77,83%	18.311	100,00%	19.139	100,00%
Ukupno obračunata sredstva	402.179		416.135		7,95%	17.577		19.328	

Ulaganja sredstava matematičke rezerve / pričuve na dan 31.12.2022. godine

Tabela 5.3.

Iznosi izraženi u 000 KM

Vrsta Ulaganja	ŽIVOTNO OSIGURANJE			
	31.12.2021. godine		31.12.2022. godine	
	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće
Obveznice	126.584	21,08%	107.769	17,22%
Dionice s kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u BiH	1.027	0,17%	754	0,12%
Zajmovi	7.610	1,27%	7.785	1,24%
Nekretnine i druga prava na nekretnini	30.555	5,09%	34.649	5,54%
Nenamjenski depoziti u bankama sa sjedištem u BiH	228.024	37,97%	228.523	36,52%
Udjeli investicijskih fondova i dionice investicijskih fondova koji su registrirani u BiH	4.485	0,75%	4.850	0,78%
Sredstva na računima društva kod poslovnih banaka	23.757	3,96%	32.938	5,26%
Vrijednosni papiri čiji je izdavač država članica Europske unije ili njihova centralna banka, odnosno vrijednosni papiri za koje garantira neki od navedenih subjekata	61.165	10,18%	61.354	9,80%
Obveznice i drugi dužnički vrijednosni papiri kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u zemljama članicama EU	38.422	6,40%	40.995	6,55%
Dionice s kojima se trguje na organiziranom tržištu vrijednosnih papira u zemljama članicama EU	0	0,00%	0	0,00%
Ulaganja uz suglasnost Agencije za nadzor osiguranja FBiH (članak 35. Pravilnika)	78.986	13,15%	106.146	16,96%
Ukupno uložena sredstva	600.614	100,00%	625.763	100,00%
Ukupno obračunata sredstva	599.008		623.895	

Pregled potraživanja po starosnoj strukturi
na dan 31.12.2022. godine (neživotna osiguranja bez uključenog društva za reosiguranje)

Tabela 6.1.

KM

Šifra pot.	Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja							Dospjela potraživanja		Saldo ispravke vrijednosti potraživanja na dan podnošenja izvješća	Neto iznos ukupnih potraživanja
		2	3	4	5	6	7	8=4+5+6+7	9	10=3+8-9		
01	Potraživanja premije osiguranja	31.439.357	3.353.566	3.082.017	18.159.157	34.861.261	24.046.353	42.254.265				
02	Potraživanja premije reosiguranja	195.359	0	0	0	10.147	507	204.999				
03	Potraživanja od reosiguranja u zemlji i inozemstvu	3.333.122	0	16.773	0	16.773	9.264	3.340.631				
04	Potraživanja za avanse u zemlji i inozemstvu	1.501.384	1.000	15.610	103.426	192.681	119.586	1.574.479				
05	Potraživanja po osnovu prava na regres	18.294	0	0	0	0	0	18.294				
06	Potraživanja od osig društava iz zemlje	463.026	82.938	93.609	22.053	211.264	90.225	584.065				
07	Potraživanja od osiguranja društava iz inostranstva	977.969	27.531	49.005	227.611	753.409	281.556	1.449.822				
08	Potraživanja osigurana hipotekom na nekretninu	8.077.023	40.133	329.393	605.057	1.110.709	660.593	8.527.139				
09	Potraživanja osigurana vrijednosnim papirima	870.098	8.631	20.434	4.650.637	4.729.195	4.665.488	933.805				
10	Pot. osigurana garancijom banaka sa sjedištem u BiH	19.328	0	0	43.296	43.296	43.296	19.328				
11	Potraživanja osigurana otkupnom vrijednosti osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju života	0	0	0	0	0	0	0				
12	Potraživanja po osnovu kamate za date zajmove	2.170	6.493	2.774	2.456.031	2.484.951	2.460.024	27.097				
13	Potraživanja po osnovu kamate po depositima	168.359	0	0	0	0	0	168.359				
14	Ostala potraživanja	11.851.816	126.059	70.279	4.215.176	5.201.446	4.303.517	12.749.745				
	Ukupno	58.917.305	11.806.443	3.679.894	30.482.444	49.615.132	36.680.409	71.852.028				

Pregled potraživanja po starosnoj strukturi
na dan 31.12.2022. godine (životna osiguranja)

Tabela 6.2.

KM

Šifra pot.	Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja	Dospjela potraživanja							Saldo ispravke vrijednosti potraživanja na dan podnošenja izvješća	Neto iznos ukupnih potraživanja
			Do 90 dana	Od 91 -180 dana	Od 181-365 dana	Preko 365 dana	7	8=4+5+6+7	9		
1	2	3	4	5	6	7	8=4+5+6+7	9	10=3+8-9		
01	Potraživanja premije osiguranja	0	0	0	0	0	0	0	0		
02	Potraživanja premije reosiguranja	0	0	0	0	0	0	0	0		
03	Potraživanja od reosiguranja u zemlji i inozemstvu	824.836	0	0	0	0	0	0	824.836		
04	Potraživanja za avanse u zemlji i inozemstvu	44.402	0	0	0	0	0	0	44.402		
05	Potraživanja po osnovu prava na regres	0	0	0	0	0	0	0	0		
06	Potraživanja od osig društava iz zemlje	0	0	0	0	0	0	0	0		
07	Potraživanja od osiguranja društava iz inostranstva	0	0	0	0	0	0	0	0		
08	Potraživanja osigurana hipotekom na nekretninu	1.356.785	0	0	0	4.500	4.500	4.500	1.356.785		
09	Potraživanja osigurana vrijednosnim papirima	0	0	0	0	66.886	66.886	66.886	0		
10	Pot. osigurana garancijom banaka sa sjedištem u BiH	0	0	0	0	0	0	0	0		
11	Potraživanja osigurana otkupnom vrijednosti osiguranja na osnovu ugovora o osiguranju života	6.604.588	40.074	12.102	19.649	161.786	233.611	186.089	6.652.110		
12	Potraživanja po osnovu kamate za date zajmове	124.214	11.892	4.445	2.000	9.332	27.669	16.182	135.701		
13	Potraživanja po osnovu kamate po depositima	1.250.058	0	0	0	0	0	0	1.250.058		
14	Ostala potraživanja	2.617.953	5.208	3.219	5.059	220.159	233.645	226.328	2.625.270		
	Ukupno	12.822.836	57.174	19.766	26.708	462.663	566.311	499.985	12.889.162		

Margina solventnosti na dan 31.12.2022. godine

Tabela 7.1.

R.br.	Društvo za osiguranje	Neživotna osiguranja			Životna osiguranja		
		31. 12. 2021 godine	31. 12. 2022. godine	Indeks 22/21	31. 12. 2021.godine	31. 12. 2022.godine	Indeks 22/21
1.	ADRIATIC	11.730.064	12.504.298	106,60%	1.202.394	1.327.981	110,44%
2.	ASA	5.803.004	6.146.971	105,93%			
3.	BOSNA RE	6.620.786	7.841.936	118,44%			
4.	CAMELIJA	2.642.201	3.258.131	123,31%			
5.	CENTRAL	6.718.113	7.329.238	109,10%			
6.	CROATIA	6.781.246	5.584.360	82,35%	1.411.310	1.217.929	86,30%
7.	EUROHERC	11.039.440	11.487.249	104,06%			
8.	GRAWE	4.067.334	4.050.884	99,60%	7.836.592	8.082.094	103,13%
9.	SARAJEVO	8.908.321	8.929.955	100,24%	876.580	1.001.226	114,22%
10.	TRIGLAV	3.672.893	4.574.794	124,56%	4.035.194	4.632.392	114,80%
11.	UNIQA	4.426.549	3.827.251	86,46%	12.069.721	12.536.299	103,87%
12.	VIENNA	129.588	213.469	164,73%	9.415.264	9.786.926	103,95%

Bruto dobitak/gubitak
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 8.1.

Iznosi u 000 KM

Naziv društva	NEŽIVOT			ŽIVOT			UKUPNO		
	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21
ADRIATIC	6.705	7.157	106,73%	530	870	163,98%	7.236	8.027	110,93%
ASA	3.681	2.874	78,09%	0	0		3.681	2.874	78,09%
BOSNA RE	2.739	3.052	111,41%	0	0		2.739	3.052	111,41%
CAMELIJA	100	132	131,83%	0	0		100	132	131,83%
CENTRAL	1.499	1.463	97,60%	0	0		1.499	1.463	97,60%
CROATIA	1.183	361	30,51%	-93	888	-955,30%	1.090	1.249	114,54%
EUROHERC	12.120	9.284	76,60%	0	0		12.120	9.284	76,60%
GRAWE	3.874	2.430	62,71%	1.081	161	14,93%	4.955	2.591	52,29%
SARAJEVO	1.217	651	53,51%	102	9	9,24%	1.319	661	50,09%
TRIGLAV	2.375	2.366	99,65%	420	622	148,06%	2.795	2.988	106,92%
UNIQA	1.538	1.866	121,31%	1.107	1.507	136,14%	2.645	3.373	127,51%
VIENNA	28	56	200,56%	523	664	126,94%	551	719	130,66%
UKUPNO	37.059	31.692	85,52%	3.670	4.720	128,63%	40.729	36.412	89,40%

Ukupni prihodi i rashodi
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 8.2.

KM

Naziv društva	PRIHODI				RASHODI			
	Životna osiguranja	Neživotna osiguranja	Ukupno	Učešće	Životna osiguranja	Neživotna osiguranja	Ukupno	Učešće
ADRIATIC	8.214.228	71.427.367	79.641.595	12,6%	7.344.322	64.270.681	71.615.003	12,0%
ASA	0	44.297.888	44.297.888	7,0%	0	41.423.584	41.423.584	6,9%
BOSNA RE	0	45.374.778	45.374.778	7,2%	0	42.323.270	42.323.270	7,1%
CAMELIJA	0	18.449.540	18.449.540	2,9%	0	18.317.548	18.317.548	3,1%
CENTRAL	0	46.983.634	46.983.634	7,4%	0	45.520.707	45.520.707	7,6%
CROATIA	4.321.567	34.194.306	38.515.873	6,1%	3.434.046	33.833.324	37.267.370	6,2%
EUROHERC	0	67.980.254	67.980.254	10,7%	0	58.696.024	58.696.024	9,8%
GRAWE	38.585.370	25.478.618	64.063.988	10,1%	38.423.967	23.048.947	61.472.914	10,3%
SARAJEVO	4.157.085	55.761.941	59.919.026	9,4%	4.147.666	55.110.607	59.258.273	9,9%
TRIGLAV	24.832.748	28.898.464	53.731.212	8,5%	24.210.802	26.532.161	50.742.963	8,5%
UNIQA	46.264.021	25.380.757	71.644.778	11,3%	44.757.410	23.514.755	68.272.165	11,4%
VIENNA	42.501.327	963.691	43.465.018	6,9%	41.837.698	907.911	42.745.609	7,2%
UKUPNO	168.876.346	465.191.238	634.067.584	100,0%	164.155.911	433.499.519	597.655.430	100,0%

Struktura prihoda i rashoda
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 8.3.

STRUKTURA PRIHODA	iznosi u 000 KM																	
	NEŽIVOTNO OSIGURANJE						ŽIVOTNO OSIGURANJE						UKUPNO					
	31.12. 2021. godine		31.12. 2022. godine		Indeks 22/21		31.12. 2021. godine		31.12. 2022. godine		Indeks 22/21		31.12. 2021. godine		31.12. 2022. godine		Indeks 22/21	
Opis	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće
Zaradene premije	388.976	89,3%	414.234	89,0%	106,5%	132.323	84,0%	144.439	85,5%	109,2%	521.300	87,9%	558.673	88,1%	107,2%			
Prihodi od ulaganja	15.824	3,6%	17.824	3,8%	112,6%	20.137	12,8%	18.495	11,0%	91,8%	35.961	6,1%	36.319	5,7%	101,0%			
Prihodi od provizija i naknada	21.389	4,9%	24.778	5,3%	115,8%	4.132	2,6%	4.873	2,9%	117,9%	25.521	4,3%	29.651	4,7%	116,2%			
Ostali osigurateljino - tehnički prihod, neto od reosiguranja	5.175	1,2%	4.198	0,9%	81,1%	428	0,3%	178	0,1%	41,6%	5.603	0,9%	4.376	0,7%	78,1%			
Ostali prihodi	4.196	1,0%	4.157	0,9%	99,1%	561	0,4%	892	0,5%	158,9%	4.757	0,8%	5.049	0,8%	106,1%			
UKUPNO	435.560	100,0%	465.191	100,0%	106,8%	157.582	100,0%	168.876	107,2%	107,2%	593.141	100,0%	634.068	100,0%	106,9%			

Struktura prihoda i rashoda za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 8.4.

STRUKTURA RASHODA	iznosi u 000 KM														
	NEŽIVOTNO OSIGURANJE						ŽIVOTNO OSIGURANJE						UKUPNO		
	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	Učesće	Iznos	Učesće	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21	Učesće	Iznos	Učesće	31.12. 2021. godine	31.12. 2022. godine	Indeks 22/21
Opis	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	Iznos	Učesće	
Izdaci za osigurane slučajeve, neto	195.416	49,0%	207.402	47,8%	106,1%	83.808	54,5%	87.034	53,0%	103,8%	279.224	50,5%	294.436	49,3%	105,4%
Promjene ostalih tehničkih rezervacija, neto od reosiguranja (+/-)	842	0,2%	448	0,1%	53,2%	22.057	14,3%	23.592	14,4%	107,0%	22.900	4,1%	24.039	4,0%	105,0%
Izdaci za povrat premije (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	3.015	0,8%	3.568	0,8%	118,3%	0	0,0%	0	0,0%	0,00%	3.015	0,5%	3.568	0,6%	118,3%
Troškovi pribave	94.890	23,8%	110.614	25,5%	116,6%	27.119	17,6%	29.452	17,9%	108,6%	122.010	22,1%	140.066	23,4%	114,8%
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	76.672	19,2%	81.524	18,8%	106,3%	17.159	11,1%	19.069	11,6%	111,1%	93.831	17,0%	100.593	16,8%	107,2%
Troškovi ulaganja	1.814	0,5%	2.949	0,7%	162,6%	2.126	1,4%	3.304	2,0%	155,5%	3.939	0,7%	6.254	1,0%	158,8%
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	25.413	6,4%	26.958	6,2%	106,1%	1.634	1,1%	1.679	1,0%	102,7%	27.047	4,9%	28.637	4,8%	105,9%
Ostali troškovi, uključujući vrijednost usklađenja	438	0,1%	37	0,0%	8,4%	9	0,0%	26	0,0%	284,6%	447	0,1%	63	0,0%	14,1%
UKUPNO	398.501	100,0%	433.500	100,0%	108,8%	153.912	100,0%	164.156	106,7%	106,7%	552.413	100,0%	597.655	100,0%	108,2%

Režijski dodatak i poslovni rashodi
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 8.5.

KM

Naziv društva	OBRAČUNATI REŽIJSKI DODATAK			UKUPNI REŽIJSKI DODATAK		
	Životna osiguranja	Neživotna osiguranja	Ukupno	Životna osiguranja	Neživotna osiguranja	Ukupno
ADRIATIC	2.123.725	24.128.740	26.252.465	1.381.642	30.669.230	32.050.872
ASA	0	17.939.286	17.939.286	0	22.303.954	22.303.954
CAMELIJA	0	5.855.832	5.855.832	0	11.425.513	11.425.513
CENTRAL	0	15.392.623	15.392.623	0	26.183.646	26.183.646
CROATIA	562.776	11.234.684	11.797.460	431.471	15.887.733	16.319.204
EUROHERC	0	31.449.261	31.449.261	0	30.193.763	30.193.763
GRAWE	11.748.105	8.640.341	20.388.446	9.214.622	10.707.472	19.922.094
SARAJEVO	509.996	21.177.221	21.687.217	559.770	26.556.191	27.115.961
TRIGLAV	11.591.094	12.920.117	24.511.211	8.990.883	14.677.106	23.667.989
UNIQA	17.651.273	13.337.465	30.988.738	16.550.610	12.469.010	29.019.620
VIENNA	7.834.163	556.990	8.391.153	11.392.033	539.071	11.931.104
UKUPNO	52.021.132	162.632.560	214.653.692	48.521.031	201.612.689	250.133.720

Prijavljene i riješene štete
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 9.1.

KM

R.br.	Društva za osiguranje	Neživotna osiguranja										Životna osiguranja			
		Prijavljene		Riješene		Broj riješenih/ broj pri- javljenih 2022		Prijavljene		Riješene		Broj riješenih/ broj prijavljenih 2022			
		I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022	I-XII-2021	I-XII-2022		
1.	ADRIATIC	23.492	25.287	19.586	21.713	26.967.151	27.173.063	85,87%	692	663	587	601	2.508.763	2.780.756	90,65%
2.	ASA	15.721	18.154	15.542	17.958	21.741.114	25.682.777	98,92%							
3.	CAMELIJA	3.154	4.009	2.300	3.000	4.784.396	6.203.296	74,83%							
4.	CENTRAL	9.922	10.774	9.614	10.574	18.936.638	22.587.460	98,14%							
5.	CROATIA	10.219	9.996	8.766	8.631	17.225.814	18.095.328	86,34%	1.007	877	871	779	5.439.297	5.587.382	88,83%
6.	EUROHERC	17.559	18.348	13.996	14.784	25.208.793	27.792.736	80,58%							
7.	GRAWE	9.175	10.927	3.557	4.140	9.903.616	10.737.298	37,89%	3.126	3.539	2.158	2.228	19.898.259	21.745.116	62,96%
8.	SARAJEVO	18.123	17.104	15.369	14.072	30.493.550	29.756.648	82,27%	780	927	739	870	2.752.793	3.426.792	93,85%
9.	TRIGLAV	9.504	11.030	8.852	10.198	16.122.755	17.214.899	92,46%	4.468	5.129	4.338	5.015	8.487.606	9.577.488	97,78%
10.	UNIQA	15.918	20.106	15.532	19.630	12.051.432	13.203.480	97,63%	4.655	4.971	4.462	4.962	25.507.813	26.328.143	99,82%
11.	VIENNA	464	690	367	539	247.174	336.366	78,12%	2.654	4.676	2.028	4.126	13.872.898	20.589.989	88,24%
	Društva iz FBiH	133.251	146.425	113.481	125.239	183.682.433	198.783.351	85,53%	17.382	20.782	15.183	18.581	78.467.429	90.035.666	89,41%
1.	AURA	1.808	2.174	1.703	1.988	2.759.907	4.096.680	91,44%							
2.	BRČKO GAS	1.132	1.062	829	742	1.930.537	2.064.034	69,87%							
3.	DRINA	543	471	467	400	1.246.373	959.460	84,93%							
4.	DUNAV	1.765	2.092	1.440	1.738	3.344.602	4.372.538	83,08%							
5.	EUROS	366	384	313	333	576.789	711.427	86,72%							
6.	GARANT	101	7	88	0	152.482	0	0,00%							
7.	MIKROFIN	839	1.071	795	1.010	1.576.096	2.157.860	94,30%							
8.	PREMIUM	698	949	664	913	1.431.466	2.088.683	96,21%							
9.	WIENER	2.413	2.638	2.004	2.176	3.919.434	11.094.013	82,49%	205	187	200	182	1.094.210	1.034.155	97,33%
	Podr. Društva iz RS	9.665	10.848	8.303	9.300	16.937.686	27.544.695	85,73%	205	187	200	182	1.094.210	1.034.155	97,33%

Rezervisane štete na dan 31.12.2022. godine

Tabela 9.2.

KM

R.br.	za osiguranje	Neživotna osiguranja				Životna osiguranja				UKUPNO			
		U redovnom postupku		U sporu		U redovnom postupku		U sporu		U redovnom postupku		U sporu	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1.	ADRIATIC	2.854	7.864.347	720	2.846.670	49	218.600	13	47.796	2.903	8.082.947	733	2.894.466
2.	ASA	32	558.950	164	3.163.725	0	0	0	0	32	558.950	164	3.163.725
3.	CAMELIJA	308	559.760	701	3.671.903	0	0	0	0	308	559.760	701	3.671.903
4.	CENTRAL	43	291.383	157	2.678.446	0	0	0	0	43	291.383	157	2.678.446
5.	CROATIA	1.021	6.659.100	348	4.075.059	93	544.029	5	12.050	1.114	7.203.129	353	4.087.109
6.	EUROHERC	2.838	7.563.102	726	5.816.500	0	0	0	0	2.838	7.563.102	726	5.816.500
7.	GRAWE	6.352	19.711.314	435	12.078.261	1.305	2.653.620	6	154.902	7.657	22.364.934	441	12.233.163
8.	SARAJEVO	2.360	12.555.933	679	5.483.385	52	94.994	1	1.709	2.412	12.650.927	680	5.485.094
9.	TRIGLAV	629	4.311.691	202	2.192.921	79	460.341	0	0	708	4.772.032	202	2.192.921
10.	UNIQA	278	2.002.143	198	3.760.376	123	808.463	14	50.163	401	2.810.606	212	3.810.539
11.	VIENNA	148	81.715	2	3.946	536	1.912.756	13	78.794	684	1.994.471	15	82.740
Ukupno		16.863	62.159.438	4.332	45.771.192	2.237	6.692.803	52	345.414	19.100	68.852.241	4.384	46.116.606

Rezervisane štete na dan 31.12.2022. godine

Tabela 9.3.

KM

Šifra osiguranja	Vrsta osiguranja	Neživotno osiguranje	
		U sporu	Ukupno
01	Osiguranje od nezgode	1.499.558	4.543.117
02	Zdravstveno osiguranje	33.974	475.213
03	Osiguranje cestovnih vozila	2.308.598	10.693.341
04	Osiguranje tračnih vozila	0	0
05	Osiguranje zračnih letjelica	0	0
06	Osiguranje plovila	0	0
07	Osiguranje robe u prevozu	0	110.402
08	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	5.514.207	9.159.853
09	Ostala osiguranja imovine	744.370	3.026.746
10	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	33.635.279	75.229.394
11	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	0	0
12	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	17.101	17.101
13	Ostala osiguranja od odgovornosti	1.892.202	4.122.124
14	Osiguranje kredita	5.905	291.991
15	Osiguranje jamstava	0	33.589
16	Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	120.000	196.259
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0
18	Osiguranje pomoći	0	31.503
Ukupno		45.771.194	107.930.633

KM

Šifra osiguranja	Vrsta osiguranja	Životno osiguranje	
		U sporu	Ukupno
19.01-04	Životno osiguranje	268.191	5.413.342
19.05-09	Životno osiguranje - ugovaratelj snosi rizik ulaganja	0	0
19.20-29	Rente	0	0
19.30-39	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	77.223	1.624.873
19.99	Ostala životna osiguranja	0	0
Ukupno		345.414	7.038.215

Udio reosiguranja za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 10.1..

KM

Šifra osiguranja	Vrsta osiguranja	Udio reosiguranja	Učešće
01	Osiguranje od nezgode	2.650.956	4,28%
02	Zdravstveno osiguranje	559.009	0,90%
03	Osiguranje cestovnih vozila	17.120.054	27,66%
04	Osiguranje tračnih vozila	0	0,00%
05	Osiguranje zračnih letjelica	0	0,00%
06	Osiguranje plovila	1.600	0,00%
07	Osiguranje robe u prevozu	1.497.068	2,42%
08	Osiguranje od požara i elementarnih nepogoda	15.348.472	24,80%
09	Ostala osiguranja imovine	9.189.521	14,85%
10	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	7.071.104	11,42%
11	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	3.097	0,01%
12	Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	106	0,00%
13	Ostala osiguranja od odgovornosti	6.575.909	10,62%
14	Osiguranje kredita	1.034.660	1,67%
15	Osiguranje jemstava	103.840	0,17%
16	Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	509.974	0,82%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	83	0,00%
18	Osiguranje pomoći	227.759	0,37%
Neživotno osiguranje		61.893.212	100,00%
19.01-04	Životno osiguranje	9.206.621	70,63%
19.05-09	Životno osiguranje - ugovaratelj snosi rizik ulaganja	0	0,00%
19.20-29	Rente	54	0,00%
19.30-39	Dodatna osiguranja uz osiguranje života	3.828.566	29,37%
19.99	Ostala životna osiguranja	0	0,00%
Životno osiguranje		13.035.241	100,00%
UKUPNO		74.928.453	

Pokazatelji poslovanja
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

Tabela 11.1..

Naziv društva	Razmjjer šteta		Razmjjer troškova		Kombinovani razmjjer		Rezultat ulaganja		ROE%		ROA%	
	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot	Život
ADRIATIC	46,80%	71,79%	71,79%	22,62%	93,36%	94,41%	1,29%	4,70%	17,22%	7,95%	6,28%	2,87%
ASA	55,96%				114,71%		13,30%		13,74%		3,74%	
CAMELIJA	40,86%				105,40%		0,22%		1,03%		0,41%	
CENTRAL	48,56%				107,55%		8,52%		10,96%		2,86%	
CROATIA	49,41%	75,65%	75,65%	11,33%	101,57%	86,98%	-0,18%	9,50%	1,88%	9,85%	0,39%	2,39%
EUROHERC	43,61%				89,51%		2,14%		15,06%		6,98%	
GRAME	53,60%	90,59%	90,59%	31,29%	100,68%	121,88%	6,88%	19,65%	11,28%	1,14%	2,97%	0,07%
SARAJEVO	52,98%	88,59%	88,59%	14,89%	104,56%	103,48%	1,07%	0,65%	2,24%	0,08%	0,52%	0,03%
TRIGLAV	48,45%	73,98%	73,98%	45,43%	106,38%	119,41%	1,05%	1,13%	7,45%	4,74%	2,76%	0,63%
UNIQA	46,50%	66,35%	66,35%	39,70%	105,29%	106,05%	1,55%	8,94%	11,87%	9,22%	3,14%	0,66%
VIENNA	53,64%	78,12%	78,12%	33,18%	131,82%	111,30%	26,22%	12,30%	0,66%	5,59%	0,55%	0,31%
Ukupno	48,60%	76,59%	76,59%	34,75%	101,04%	111,34%	5,92%	14,07%	15,06%	9,22%	4,41%	0,61%

Naziv društva	Razmjjer šteta		Razmjjer troškova		Kombinovani razmjjer		Rezultat ulaganja		ROE%		
	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot	Život	Neživot	Život	
BOSNA RE	70,43%		70,68%		141,11%		4,45%		8,08%		1,44%

Struktura uposlenih

Tabela 12.1.

Naziv društva	Godina			Indeks 21/20	Indeks 22/21
	2020	2021	2022		
ADRIATIC	426	423	417	99,30%	98,58%
ASA	197	216	216	109,64%	100,00%
BOSNA RE	25	26	25	104,00%	96,15%
CAMELIJA	108	164	156	151,85%	95,12%
CENTRAL	293	237	242	80,89%	102,11%
CROATIA	219	202	218	92,24%	107,92%
EUROHERC	380	374	401	98,42%	107,22%
GRAWE	370	349	331	94,32%	94,84%
SARAJEVO	478	455	413	95,19%	90,77%
TRIGLAV	255	269	271	105,49%	100,74%
UNIQA	228	223	223	97,81%	100,00%
VIENNA	104	106	114	101,92%	107,55%
Ukupno	3.083	3.044	3.027	98,73%	99,44%
	DR i MR	NSS	SSS/KV	VS/VKV	VSS
Ukupno	132	17	1.594	217	1.067

Adresa: Kolodvorska 12, 71000 Sarajevo, BiH, **Tel:** +387 33 610 897,
Fax: +387 33 611 114, **E-mail:** nados@nados.ba, **Internet:** www.nados.ba

